

EL ANTIGUO COMERCIO CON LAS ISLAS CANARIAS Y LAS INDIAS DE NUEVA ESPAÑA O DEL MAR OCEANO (1498-1638)

MAS DOCUMENTOS PARA SU HISTORIA

POR

JOSE M.^s MADURELL MARIMON

Del Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona.

El examen y estudio sistemático de los protocolos notariales barceloneses de los siglos XV al XVII, principalmente las series especiales de seguros marítimos, ofrece la oportunidad de dar a conocer nuevas referencias relacionadas con el proceso histórico del antiguo comercio con las Islas Canarias, extensivas al practicado con las Indias del Mar Océano o de Nueva España, como ampliación de otras notas documentales anteriormente publicadas en las páginas de esta misma Revista ¹.

EL COMERCIO DE ESCLAVOS.

A tenor del orden cronológico, las primeras notas inéditas de archivo, objeto de los presentes comentarios, corresponden a dos

¹ José M.^s Madurell Marimón: *Notas sobre el antiguo comercio de Barcelona con las Islas Canarias y de Santo Domingo, y Los seguros marítimos y el comercio con las Islas de la Madera y Canarias (1495-1506). Documentos para su historia.* ANUARIO DE ESTUDIOS ATLÁNTICOS, Patronato de la "Casa de Colón", Madrid-Las Palmas, núm. 3 (1957), págs. 563-592, y núm. 5 (1959), págs. 485-567.

cartas de pago respectivamente calendadas en 3 de abril de 1498 y 28 de agosto de 1501, cada una de ellas acreditativas del efectivo abono de 48 libras barcelonesas, o sea del importe de idéntico precio de venta de dos esclavas canarias: Catalina y María, de trece años y de veinte a veinticuatro años de edad respectivamente, “... *quandam sclavam, servam et captivam meam de natione de Canaria vocatam Caterina...*” (doc. 1); “... *quandam sclavam et captivam meam vocatam Maria, de genere sive natione de Canaris...*” (doc. 2).

Aparecen como vendedores los mercaderes Gabriel Prats y Rafael Font, y como compradores su colega Juan Montmany y el carpintero Jaime Valls, según así lo certifican los instrumentos acreditativos de la formalización de ambas transacciones, en los que se transcriben las consabidas fórmulas o cláusulas de estilo habituales en estas clases especiales de escrituras de cesiones de esclavos, si bien en la primera claramente se hacía constar que la citada venta fue formalizada a uso y costumbre de corsario “*ad usum et consuetudinem de cossari vendo vobis...*”.

Es de advertir que el precio de venta de la primera sierva fue efectivo en la Tabla de Cambio o Depósitos de Barcelona; y que el abono del de la segunda esclava fue aplazado con la garantía de un debitorio, que el comprador se comprometió satisfacer una mitad por todo el mes de septiembre del siguiente año y la otra restante hasta la fiesta de Carnestolendas próxima inmediata, con el compromiso por parte del vendedor de tener y poseer a precario dicha esclava hasta tanto que la deuda no quedase totalmente cancelada o satisfecha.

Las antedichas pruebas documentales completan, en parte, los informes que anteriormente ofrecimos sobre el antiguo comercio de esclavos y esclavas canarios desde el Archipiélago Canario al Puerto de Santa María y Barcelona, en el breve período comprendido entre los años 1496 y 1501 ².

La observación de tan escasa actividad a través de la documentación coetánea examinada, sensiblemente contrasta con el

² José M.^s Madurell Marimón: *Los seguros marítimos...*, págs. 487-488.

activo comercio ejercido en Valencia en la misma época, con motivo de la venta de esclavos canarios ³.

EL COMERCIO CON LA ISLA DE TENERIFE.

Una expedición comercial con la Isla de Tenerife, la certifica el seguro marítimo contratado en Barcelona, en 5 de diciembre de 1524, para el transporte de mercancías cargadas o a cargar en dicho Archipiélago con destino a Cádiz, consignadas a Juan Roqueta. Como asegurador aparece el pelaire Antonio Roqueta, hermano del consignatario, y como aseguradores los tres barceloneses Perot Vernigal, Francisco Jerónimo Pérez y Benito Pons (doc. 3).

Otra prueba documental sobre el comercio con la Isla de Tenerife, calendada en 29 de febrero de 1528, manifiesta el compromiso, firmado en Barcelona, entre Jaime de Santa Fe, vecino de la Isla de Tenerife, de la diócesis de Canarias, como procurador autorizado de Antico Font alias Puigrodó, mercader, vecino de la Isla de Gran Canaria, de una parte, y los mercaderes barceloneses Juan Brisal y Juan Font, de otra, para la elección de árbitros y amigables componedores, cuyo nombramiento recayó a favor de sus colegas Juan Rafael Cerdá y Pedro Antonio Sadurní, por razón de las cuestiones entre ellos planteadas (doc. 7), las cuales, indudablemente, provendrían de las relaciones comerciales mantenidas entre ambas partes litigantes.

EL COMERCIO CON LAS ISLAS CANARIAS EN GENERAL.

Iniciamos la enumeración de las actividades comerciales con el Archipiélago Canario con un breve comentario derivado de un contrato de seguro marítimo, fechado en 16 de septiembre de 1527,

³ Vicenta Cortés: *La conquista de las Islas Canarias a través de las ventas de esclavos en Valencia*. ANUARIO DE ESTUDIOS ATLÁNTICOS, Madrid-Las Palmas, núm. 1 (1955), págs. 533-565. Véase también en este mismo núm. 7 del ANUARIO el trabajo de F. Morales Padrón, referente a documentos del Archivo de Protocolos de Sevilla, en el que abundan las fichas referentes a esclavos canarios de 1496 a 1509 y aun de antes.

es decir, de la garantía de una reexpedición de cuatro cajas de azúcar entero procedente de Gran Canaria, cargadas en Barcelona en la carabela de Miquel de Gualbes, patroneada por Jaime Moni, para su ulterior transporte a Civitavecchia, indistintamente consignadas a este mismo patrón de nave o a Gabriel Cassador, "... *en e sobre quatre caixes de sucre senser de la Gran Canària, carregades per lo dit Joan Brisal en la present platia de Barchinona, sots la calavera de mossèn Miquel de Gualbes, patronejada per Jaume Moni, per portar aquelles a Civita Vètra...*" (doc. 6).

En otras notas de estudio anteriormente publicadas dimos cuenta de cómo en el segundo cuarto del siglo XVI, en 5 de mayo de 1536, fue constituida una Compañía Mercantil expresamente fundada con miras a la proyectada realización de un viaje redondo a las Islas Canarias, con escalas intermedias en los puertos de Sevilla y Cádiz, para el transporte de géneros a comerciar, con la facultad de compra de partidas de azúcar en el Archipiélago Canario, para consignarlas después al centro distribuidor de Cádiz. Tres fueron los socios fundadores de la Sociedad: los mercaderes barceloneses Pedro Bernardo Codina, Francisco Xifrer y Jaime Codina ⁴.

A finales del indicado año, en 9 de diciembre de 1536, el aludido Francisco Xifrer suscribía un contrato de seguro marítimo sobre 20 cajas de azúcar y otras mercancías cargadas o que se debían cargar en las Islas Canarias, por cuenta de Juan Sans, Jaime Codina y Jaime Casademunt, mercaderes catalanes residentes en Canarias, para su ulterior transporte a Cádiz, consignadas al aludido Jaime Casademunt.

En un pacto adicional inscrito al margen del contrato, calendado meses después, el 24 de abril de 1537, se declara que habiendo llegado a noticia de Francisco Xifrer de que la nave en la que se habían cargado las mercancías aseguradas fue detenida en Málaga por orden de la Cesárea Majestad, los aseguradores consintieron en que en el posible caso de que dichos géneros fuesen descargados de dicha embarcación, pudiesen embarcarlos en otro bajel para la efectiva práctica del viaje concertado (doc. 9).

⁴ José M.^s Madurell Marimón: *Notas sobre el antiguo comercio...*, número 3, págs. 563-564, 566-568, doc. 1.

La investigación histórica ofrece otra documentada referencia del comercio barcelonés con el Archipiélago Canario, por la que venimos en conocimiento de que Francisco Cabanyes, en 4 de agosto de 1636, contrataba el seguro de una partida de mercancías, no especificadas, cargadas o a cargar en el puerto de Barcelona sobre la saetia o tartana llamada "San Francisco de Paula", para su ulterior traslado a cualquier playa o cargador de las Islas Canarias, además de las que se transportasen desde dichos lugares al puerto de Barcelona, todo ello bajo los pactos y condiciones insertos en el aludido contrato de aseguramiento, con las facultades de vender o baratar dichos géneros, en todo o en parte, y aun de comprar otras mercancías para reponer las vendidas. La prima a satisfacer, para el pago del riesgo concertado, se fija en la elevada cifra del 20 por 100.

Como quiera que las mercancías aseguradas no llegaron a su lugar de destino, a causa de que la embarcación que las conducía fue apresada por los moros en los mares de Castilla, a su salida de Cádiz, registramos cómo varios aseguradores hicieron efectivo el pago de la cantidad por cada uno de ellos suscrita y asegurada, en contraste con los que debieron ser requeridos para el abono de la suma de dinero señalada y convenida como indemnización del riesgo (doc. 14).

Semanas después, el 1.º de septiembre, el mismo asegurado Francisco Cabanyes firmaba un contrato con el negociante matoronés Bernardo Fogueres para el aseguramiento del buque y aparejos de la antedicha saetia o tartana llamada "San Francisco de Paula", dispuesta para el proyectado viaje de ida de Barcelona a las Islas Canarias y su ulterior retorno al muelle de nuestra ciudad condal, a base de idéntica prima de riesgo, asimismo fijada en el 20 por 100, cuya indemnización, debido a la presa de dicha nave por moros, fue íntegramente satisfecha en dos plazos por el único asegurador Bernardo Fogueres, si bien por pacto convenido el riesgo terminaría veinticuatro horas después del lanzamiento de la primera áncora a su arribo y retorno al puerto de Barcelona, pero, malogradamente, la pérdida del buque asegurado consta como acaecida a su salida de la bahía gaditana (doc. 15).

Complemento de las pruebas documentales del comercio barce-

lonés con las Islas Canarias durante el bienio 1638-1639⁵, es el contrato de seguro marítimo mixto de exportación e importación, o mejor dicho, de intercambio de mercancías, formalizado en 19 de febrero de 1638, suscrito por el mercader José Rubió, de las mercancías cargadas o por cargar sobre la saetia —“*sagetia*”— llamada “Nuestra Señora del Rosario, San Francisco y San Juan”, de porte o cabida aproximada de dos mil quintales, patroneada por Miguel Taxonera, patrón de la villa de Arenys, tanto de géneros cargados sobre cubierta como debajo de la misma, los cuales se deberían transportar desde la playa de nuestra ciudad condal a las Islas Canarias, o a cualquier parte de las mismas: “... *per portar y navegar de la plaija de la present ciutat a les Isles de Canària o a qualsevol de aquelles...*”. Todo ello bajo ciertos pactos y condiciones insertos en el contrato de aseguramiento, señalándose el 19 por 100 en concepto de prima del riesgo, ante la posible pérdida de los géneros embarcados y asegurados, ya que los aseguradores debían responder de las represalias de franceses y otros y aun a la detención de la señoría de Vilafranca de Niza (doc. 16).

Cuatro días después, el aludido patrón Miguel Taxonera firmaba un similar contrato de seguro marítimo sobre los mismos géneros e idénticos lugares de destino, e iguales primas de riesgo (doc. 17).

Recordemos cómo, en 29 de mayo de 1638, fue asegurada la polacra llamada la “Santa Cruz y Nuestra Señora del Rosario”, patroneada por Rafael Ferrer, de Vilanova de Cubelles, destinada para el transporte de mercancías a cargar en los puertos de la costa de Poniente de España, para su ulterior conducción a las Islas Canarias (Fuerteventura, Lanzarote, Gran Canaria, Tenerife) y la Madera y otras adyacentes.

Días después, en 1.º de junio del mismo año, formalizábase otro contrato similar, posiblemente complementario del anterior, observándose que el tanto por ciento del riesgo, en ambos casos, se calcularía a base del 20 por 100, en el que quedaba incluido el caso de “*entrada ab exida*” del navío asegurado⁶.

⁵ *Ibidem*, págs. 565-566.

⁶ *Ibidem*, págs. 565, 573-580, doc. 3 y 4.

Posteriormente, el día 29 de julio de 1638, el mercader barcelonés José Rubió aseguraba el transporte de mercancías desde la Madera, La Palma y todas y cualesquier Islas del Archipiélago Canario, que se habían cargado o se debían cargar en la barca llamada "Nuestra Señora del Rosario, San Francisco y San Juan", que ya nos es conocida, patroneada por el arenyense Miguel Taxonera, para conducir las a la playa o muelle de Barcelona, pero con una prima de riesgo más reducida que la anteriormente dicha, esta vez calculada a base del 12 por 100 (doc. 18).

Como continuación del contrato de aseguramiento que acabamos de reseñar, el día 25 de octubre del mismo año suscribióse otro en similares condiciones, pero con un mayor número de copartícipes aseguradores (doc. 19).

Como nota curiosa señalemos una breve referencia del vecino de la Gomera, Diego Preco [Diego Prieto Melián, yerno del Conde de la Gomera], aludido en una carta de pago de 28 de julio de 1531, otorgada por Vasco [Díaz] Tanco, bachiller en artes, vecino de la villa de Fregenal del reino de Castilla, al mercader barcelonés Juan Sans, por razón del abono del importe de unas cartas de crédito dirigidas al mercader de nuestra ciudad Pedro Claret, en Cádiz, expedidas a ruegos del aludido Diego Preco, de 20 ducados de oro, equivalentes a 24 libras de moneda barcelonesa, a fin de atender a los gastos para la obtención de un beneficio eclesiástico en la mencionada Isla de la Gomera a favor del susodicho bachiller (doc. 8).

EL COMERCIO CON LA ISLA DE SANTO DOMINGO.

Los tres mercaderes barceloneses Pedro Bernardo Codina, Francisco Xifrer y Jaime Codina, para la proyectada realización de un viaje redondo desde Barcelona a las Islas Canarias, con escalas intermedias en los puertos de Sevilla y Cádiz, según se puede ver en el contrato fundacional de la Compañía Mercantil por ellos constituida para idéntica finalidad, calendada en 5 de mayo de 1536, tres años después, a 2 de junio de 1539, formalizaban una similar escritura de constitución de otra Sociedad Mercantil, en la que se

acogía a un nuevo socio cooperador, el mercader barcelonés Jaime Casademunt ⁷.

Otra prueba documental corresponde al comercio de importación de mercancías desde la Isla Española o de Santo Domingo a las ciudades de Sevilla y Cádiz. Así lo certifica un contrato de seguro marítimo, de 5 de marzo de 1558, en el que el mercader barcelonés Jaime Torrella aseguraba unas partidas de plata y otras mercancías a cargar sobre la nave llamada "Santa Cruz", capitaneada por Bartolomé Borro, en cualquier lugar o lugares de la isla dominicana, para trasladarlas a las dos aludidas ciudades gaditana y bética de Andalucía, consignadas al propio asegurado. La prima del riesgo se fija en la reducida cifra del 6 por 100.

Simultáneamente a la firma del anterior contrato de aseguramiento, fue formalizado otro para cubrir el riesgo del buque, aparejos y fletes de la antedicha nave conductora, cuyo arrisco comenzaría a partir del día y hora en que aquélla alzase vela del lugar o lugares de la Isla Española o de Santo Domingo, para seguir su viaje a Cádiz o Sevilla hasta que estuviese surta o fondeada en uno u otro de dichos puertos (doc. 10).

Una nota de archivo de 25 de diciembre de 1601 señala la presencia en Barcelona de un indiano de la Isla de Santo Domingo, llamado Pedro de Palma, "*Petrus de Palma, indianus Insule sancti Dominici, pro nunch Barchinone residens*", el cual, durante su eventual estancia en nuestra ciudad condal, suscribía poderes a favor del negociante barcelonés Pedro Morros facultándole para cobrar las cuestaciones del arzobispado de Tarragona, diócesis de Tortosa y obispado de Lérida, en virtud del privilegio que le fue concedido por el lugarteniente general del principado de Cataluña ⁸.

El mercader barcelonés Jaime Caralps, en nombre de su colega menorquín Jaime Pericas, en aquel entonces estante en las Ferias de Castilla, en 16 de mayo de 1632, mediante contrato, asegu-

⁷ José M.ª Madurell Marimón: *Notas sobre el antiguo comercio...*, páginas 563-564. Tal comercio arranca ya desde antes de 1509, según se puede ver en documentos del Archivo de Protocolos de Sevilla. Cfr. en este mismo núm. 7 del ANUARIO el trabajo de F. Morales Padrón.

⁸ AHPB. (= Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona). Pedro Pablo Pastor, leg. 4, protoc. 6, año 1602, fol. 1: 25 diciembre.1602 [1601].

raba una partida de cueros, azúcares y otras mercaderías “*en y sobre qualsevol sort, suma ho quantitat de cuyros, sucres, e ho altres qualsevol coses, robes, mercaderies e havers*”, que Bartolomé Gensana o Jerónimo Pedralbes debían haber cargado o debían cargar en la Isla de Santo Domingo, sobre cualesquier bajeles marítimos, grandes o pequeños, tanto de vasallos del rey como de extranjeros, “*sus qualsevol fusta o fustas o vaixelles marítims, axi grans com xichs, y axi de vassalls del senyor rey com strangers*”, para transportarlos a Cádiz o Sevilla, respectivamente consignados a Juan Vendrell y a Joaquín Peris. La prima concertada para el riesgo fue la del 5 por 100 (doc. 11).

En la misma fecha, el susodicho Jaime Caralps, en idéntico nombre y representación, suscribía un similar contrato de aseguramiento sobre cierta cantidad de oro, plata y mercancías que debían cargar en Nueva España Gaspar Vilarix, Baltasar Sanxes y Jerónimo Gali, sobre cualesquier embarcaciones, grandes o pequeñas, ya de vasallos del rey como de extranjeros, para trasladarlas a la Isla de Santo Domingo, Cádiz y Sevilla, respectivamente consignadas a Bartolomé Gensana o a Jerónimo Pedralbes, a Juan Vendrell y a Joaquín Peris. Condicionábase el detalle de que si la descarga de tales géneros se realizaba en la Isla de Santo Domingo, Cádiz o Sevilla, así como sobre la incertidumbre de si el consignatario sevillano Joaquín Peris había cumplido la comisión de hacer dicho seguro en Sevilla, en cuyo caso tendría prioridad de riesgo el seguro de fecha más antigua (doc. 12).

EL COMERCIO CON LAS INDIAS DE NUEVA ESPAÑA O DEL MAR OCÉANO.

La constitución en Barcelona de una Compañía Mercantil en las postrimerías del primer cuarto del siglo XVI, es decir, en 8 de agosto de 1525, con la finalidad social de negociar con calcetería en las Indias de Nueva España, permite noticiar las proyectadas actividades comerciales de los tres socios fundadores, todos ellos barceloneses: el mercader Jaime Planes y Vicente y Pedro Coll, padre e hijo, este último calcetero de oficio.

Los pactos y condiciones, asaz minuciosos, insertos en la antedicha escritura fundacional, resultan de especial interés documen-

tal y descriptivo desde los puntos de vista económico, mercantil y jurídico.

Así la primera cláusula contractual corporativa precisa el plazo de tres años para la duración de la sociedad, en el transcurso de los cuales el primero y el tercero de ambos consocios, es decir Jaime Planes y Pedro Coll, comprometíanse a ir, seguir y estar en las Indias del Mar Océano, o, mejor expresado, permanecer en Santo Domingo de la Isla Española, o en la Isla de San Juan o la de Cuba, o en la Isla o Provincia de Yucatán, Soloa, Tierra Firme, o en otras provincias no citadas o localizadas en dicha escritura social, todo ello con el mutuo conocimiento de ambos asociados.

El plazo de tres años fijado para la duración de la sociedad comenzaría a correr a partir del día de la partida de Barcelona de los aludidos Jaime Planes y Pedro Coll para la práctica del referido viaje allende los mares.

En virtud del pacto convenido para la aportación de capital social, Jaime Planes pondría 200 ducados de oro, o mejor su valor en géneros, tales como cordelados, "*cordellats*", estameñas, "*estamenyas*", forros "*folradures*", y otras cosas pertenecientes al arte de calcetería; mientras que el otro consocio, Pedro Coll, se obligaba a poner en dicha Compañía 100 libras de moneda barcelonesa, asimismo en mercancías: estameñas, calzas o calcetas confeccionadas, u otros géneros hasta el cumplimiento de dicha suma de dinero.

Por otra parte, Jaime Planes, en su calidad de socio capitalista, comprometíase y obligábase a emplear una ilimitada suma de dinero, en consonancia con la inversión y el arte de la calcetería; que daría la mitad de la ganancia a su consocio Pedro Coll, aunque fuese mayor el caudal obligado a poner en la Compañía, en cualquier manera que fuese practicada la expedición de tales mercancías.

Pedro Coll, como socio industrial, se avino a trabajar diligentemente en el corte y cosido de géneros para utilidad y provecho de la Compañía en sus negocios del arte de calcetería. Declaraba además que, aunque él pondría sus trabajos en correspondencia a la ventaja que Jaime Planes hacía en dar más moneda a dicha Compañía de Calcetería, se contentaría con que las ganancias fuesen

repartidas entre ellos por mitad, si bien, del producto neto obtenido, se deducirían los gastos correspondientes al arte de calcetería, así como los de fletes, despachos, dietas, alquileres de casas y otros.

Otro pacto estipula la obligación contraída por Jaime Planes hacia su asociado Pedro Coll, de que a partir del día de su salida de Barcelona para la práctica del concertado viaje correría por su cuenta el gasto de comida y bebida, y le daría para ello 30 ducados de oro por cada año, todo el tiempo que estuviesen en las Indias por dicha Compañía, si bien el citado gasto se descontaría de las ganancias.

Otra de las condiciones aceptadas por ambos asociados era la de que cada uno de ellos se encargaría de asegurar su parte, tanto de entrada como de salida; así como se comprometían a cumplir aquel pacto en el que se prevenía el caso de que si estando en las Indias hubiesen despachado todas sus mercancías antes de los tres años estipulados como plazo de duración de la Compañía, en aquel entonces, de común acuerdo, podrían regresar a Barcelona, donde prestarían la indispensable rendición de cuentas.

Por lo que concierne al caso de que, una vez transcurrido dicho plazo, les conviniese permanecer más tiempo en aquellas tierras, tendrían libertad de hacerlo, siempre, claro está, de común acuerdo entre ellos.

La liquidación de cuentas entre los socios aparece reglamentada en uno de los pactos contractuales, en la que intervendría Jaime Planes como cajero de la Sociedad, el cual rendiría cuentas únicamente con Vicente Coll, padre del calcetero Pedro del mismo apellido.

Finalmente, se previene el caso de una posible enfermedad de este socio industrial, en cuya contingencia Jaime Planes, libremente, podría disponer lo que fuere necesario (doc. 4).

A principios del siguiente año, en 16 de enero de 1526, el corredor de oreja Vicente Coll, padre del aludido Pedro calcetero, formalizaba un contrato de seguro marítimo sobre una partida de cordelados, paños y otras mercancías, que Juan Nadal debía cargar en el puerto de Cádiz o de Sevilla, para su traslado a las Indias, a la Isla de Santo Domingo o a otras no especificadas (doc. 5). No

es aventurado suponer que tales géneros estarían consignados a Jaime Planes y a Pedro Coll, hijo del asegurado.

Por un contrato de aseguramiento marítimo formalizado en Barcelona en 21 de agosto de 1628, suscrito por los ciudadanos honrados Matías Villar y Galcerán Nebot, comisionados del sevillano Gaspar Rialpe, sabemos del embarque de mercancías no especificadas y de una partida de plata o reales sobre cualquier bajel, bajeles o galeón de la flota de las Indias de Nueva España, en todo o en parte de tales embarcaciones, tanto sobre o bajo cubierta, para transportar y navegar dichos géneros desde Veracruz, San Juan de Ulúa, de las Indias de Nueva España, a la ciudad, puerto o muelle de Sevilla.

Una nota adicional al contrato (fecha en 13 de enero de 1629) certifica cómo las mercancías cargadas por cuenta de Gaspar Rialpe en la nave "Nuestra Señora de la Antigua", de la que era maestro Hernando Guerra, sobre las cuales fue extendido el presente seguro, yendo de retorno con las demás naves de la flota desde Veracruz y San Juan de Ulúa, junto con dicha nave y las demás de la conserva que las convoyaba, sobre la costa de la Isla de Cuba, cerca de La Habana, el día 8 de septiembre de 1628, fueron apresadas por la armada holandesa, enemiga de Su Majestad.

Así consta en el acta de requerimiento a los aseguradores para el pago de la indemnización del riesgo correspondiente a la cantidad asegurada.

DOCUMENTOS

I

Barcelona, 3 abril 1498.

Venta de una esclava canaria llamada Catalina. Carta de pago del precio de la misma.

Die martis, tertia mensis aprilis anno a Nativitate Domini M.CCCC. LXXXX. octavo.

Gabriel Prats, mercator, civis Barchinone, gratis ... ad usum et consuetudinem de cossari, vendo vobis venerabili Johanni Montmany, mer-

catori civi dicte civitatis et vestris et quibus volueritis perpetuo, quandam sclavam servam et captivam meam de natione de Canaria, vocatam Caterina, etatem terdecim annorum vel inde circa, quam vobis jam tradidi corporaliter et de facto. Cedens jura ... quibus juribus ... Constituens ...

Precium est quadraginta octo librarum barchinonensium... dando ... Insuper promitto facere habere de bona guerra. Et tenebor vobis de evictione ... De morbis autem seu viciis dicte serve et captive tam patentibus quam occultis, minime vobis teneri volo, quoniam ipsam vobis vendo ad usum et consuetudinem de cossari et aliis pro talis qualis est. Obligo bona ... Juro ... Hec igitur ...

Testes venerabiles Johannes Moliner et Johannes Geraldus Amat, mercatores, cives.

Item firmavit apocham de dictas XXXXVIII. libras que sunt precium dicte serve et captive, quas michi dici et scribi fecistis in Tabula Cambii seu Depositorum dicte civitatis, quam dictam ... Renunciando.

Testes predicti.

AHPE. (= Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona). Pedro Triter, leg. 11, man. 20 contr., año 1498.

2

Barcelona, 28 agosto 1501.

Venta de una esclava canaria llamada Maria. Debitorio del precio aplazado de venta de la misma.

Die sabbati .XXVIII.* mensis augusti anno a Nativitate Domini M.D. primo.

Raphael Font, mercator, civis Barchinone, gratis ... vendo vobis Jacobo Valls, fusterio, civis dicte civitatis, presenti, quandam sclavam et captivam meam vocatam Maria, de genere sive natione de Canaris, etatem viginti vel viginti quatuor annorum vel inde circa, quam vobis tradidi corporaliter et de facto. Cedens jura ... Quibus juribus ... Ego enim ...

Precium est quadraginta octo librarum barchinonensium.

Renunciando ... Dando ... Insuper promitto facere habere de bona guerra. Et tenebor vobis de evictione et de morbo caduco et de aliis morbis et viciis eiusdem serve et captive ad Usum et Consuetudinem Barchinone. Obligo bona ... Juro ... Hec igitur ...

Testes venerabiles Johannes Vila et Benedictus Oliba, mercatores, cives Barchinone.

Jacobus Valls, predictus, confiteor et recognosco vobis dicto Raphaeli Font quod debeo vobis dictas quadraginta octo libras barchinonenses, que sunt precium dicte serve et captive. Renunciando ... solvere vobis hinch et per totum mensem septembris proxime venturi medietatem. Et residuam aliam medietatem, hinch ad festum Carnisprivi Kadragesime proxime venturum.

Et utrumque dictarum solutionum faciam et facere promito sine ... Salarium nuncii seu procuratoris est pro qualibet die intus Barchinonam quinque solidi, et extra dictam civitatem decem solidi barchinonensis, ultra quos ..., damna ... Credatur ...

Preter hec promito non firmare jus nec allegare aliquod guidaticum elongamentum, supersedimentum ... nec eis utar seu gaudebo, sub pena quinquaginta solidorum barchinonensium tercium curie ... due partes vobis, que tociens ... qua soluta ... Nichilominus ...

Obligo specialiter et expresse dictam servam et captivam, quam durante huiusmodi debito, promito pro vobis et nomine vestro precario tenere et possidere ... Dans et concedens ...

Fiat large specialis obligatio ... Generaliter vero sine preiudicio dicte specialis obligationis, obligo bona ... cui generali obligationi ... Renuncio ... Et omni firme juris et omnibus guidaticis ... et foro meo proprio ... Submitens me et bona mea quo ad hec foro et jurisdictioni honorabili vicarii Barchinone et consulum maris dicte civitatis ... Renuncio omni alii juri ... Et facio et firmo vobis scripturam tercii in libro terciorum curie honorabili vicarii Barchinone ... Cui ... Juro ... Hec igitur ...

Testes predicti.

AHPE. Pedro Triter, leg. 13, man. 25, años 1501-1502.

3

Barcelona, 5 diciembre 1524.

Seguro marítimo del transporte de mercancías desde la Isla de Tenerife a Cádiz.

Die lune, quinta mensis decembris anno a Nativitate Domini M^o.D^o. XXIII°.

Semblant seguretats ... se fa per Antoni Roqueta, perayre, en nom y per part de Joan Roqueta, perayre resident en Cális, germà seu, y de altres qualsevol persones qui part o interés hi haien, de rathiabició dels quals promet, en nom seu propi, ésser tingut y obligat sots obligació

de sos bens, en e sobre qualsevol roba y mercaderies carregades o que's deuen carregar en la Illa de Tenarife, en qualsevol part de aquella, sus qualsevol fusta o fustes per qui's vulla sien patroneiades, per portar aquelles en Cálic consignades a dit Joan Roqueta.

E comensa lo risch e perill de la present seguretad encontinent que dites robes e mercaderies foren e seran carregades.

E dura tostemps dites fusta o fustes, sus la qual o les quals dites robes e mercaderies foren e seran carregades, stant, anant, navegant e qualsevol girades axi voluntàries com necessàries faent fins a tant.

Testes Joannes Bartholomeus Aguilar, mercator, civis Barcinone, et Simeon Porta, scriptor Barcinone.

Lo senyor Perot Vernigal ferma en la present seguretad per .XII. ducats y mig, dix haver rebut .VIII. sous, firma àpocha	XII. ducats 1/2.
Mossén Francesch Hierònim Pérez ferma en la present seguretad per XII. ducats 1/2, dix haver rebut VIII. sous	XII. ducats 1/2.
Mossén Benet Pons ferma en la present seguretad per XXV. ducats, dix haver rebut	XXV. ducats.

Testes predicti.

AHPB. Juan Jerónimo Canyelles, leg. 18, lib. seg. man., años 1520-1526.

4

Barcelona, 8 agosto 1525.

Contrato de Sociedad Mercantil para negociar en las Indias de Nueva España.

† Jhesús †

En nom de Déu sia hi de la gloriosa Verge Maria de Montserrat.

Capítols de concòrdia de Companyia feta entre mossén Jayme Planes, merquader català de Barsselona, de una part; hi de altre part Vizens Col hi mestre Pere Col, son fil, calseter, catalans de Barsselona, de la forma y tenor següent:

Primerament és concordat entre les dites parts que mossèn Jayme Planes hi mestre Pere Col fan Companyia, duradora per tres anys, per anar hi seguir y estar en les Indies del Mar Hoçeano, ço és estar, ho estar

en Santo Domingo de la Isla Espanyola, ho en la de sant Juan, ho en la isla de Cuba, ho en la Isla ho Provinzia de Iucatán, ho de Soloa, ho en la Tera Firme allà, ho en qualsevol de aquestes hanomenades ho altres Provinzies que no son hanomenades, tot ha coneguda del dit Jaume Planes hi Pere Col, los quals tres anys comensaran a córrer del dia que Déu volent partiran de la present ciutat de Barcelona per fer dit viatge.

Item més: és pactat hi concordat per los dits Jayme Planes hi Pere Col, que lo dit Jayme Planes se obligua en metre en dita Companyia dossens ducats de or, ço és, en cordellats, hi estamenyas, hi folradures y altres coses pertanyents a l'art de la calsetaria. He lo dit mestre Pere Col se obligua en metre en dita Companyia cent liures moneda barcelonessa, ço és, en cordelats y estamenyas, hi calses fetes, hi qualsevol altra cossa que el donarà al dit Jayme Planes, fins a compliment de les dites cent liures.

Item més: és pactat hi concordat per los dits Jayme Planes hi Pere Col, que lo dit Jayme Planes promet hi se obligua que durant la Companyia hi esmersarà dinés en qualsevol suma que sia, que sia pertanyent l'esmerch y al art de la calsetaria. Que ha de donar la meytat del guany al dit Pere Col, enquera que sia més avant del que s'és obligat en metre en la Companyia, en qualsevol manera que sia feta la dispidició de les robes que serian comprades per l'art de la calsetaria. He lo dit Pere Col se obligua hi promet de averse bé hi diligent metre hi treballar lo que porà en talar, hi cossir, hi fer lo que porà a hótil hi profit de la dita Companyia en l'art de la calsetaria. I és content que enquera que el hi posse los treballs, per l'avantatge que lo dit Planes li fa en posar més moneda en dita Companyia de calsetaria, que partirà lo guany, que Déu hi donarà, per meytat. Entés emperò del net prosseyt lebadés totes despesses que toquaran en l'art de dita calsetaria, axi com son nòlits, despatxaments de dietes, logués de casses he altre per dita ocassió faedores.

Item més: és pactat hi concordat per los dits Jayme Planes hi Pere Col, perquè sien en més clarissia, que lo dit Planes se obligua hi promet al dit Pere Col, que del dia que partiran de Barcelona per anar en dit viatge, se obligua de ferli la despessa de menjar hi beure per preu de trenta ducats de hor per cada un any, tot lo temps que duraran y estaran en dites Indies en la Companyia.

Item més: és pactat hi concordat per los dits Jayme Planes hi Pere Col, que los dits trenta ducats que paga a lo dit Pere Col per sa despessa de menjar hi beure per cada un any, se agen de relebar del guany, que Nostro Senyor hi donarà en l'art de la calsetaria.

Item més: és pactat hi concordat per los dits Jayme Planes hi Pere

Col, que cada hu d'els tingua càrech de asegurarsse sa part, per què la hu no puga culpar a l'altre, axí de entrada com de exida.

Item més: és pactat hi concordat per los dits Jayme Planes hi Pere Col, que éssent en ies Yndies si avien feta dispidizió de totes ses robes abans de complir los tres anys de la dita Companyia, he los dos heren de bon hacordi de tornarssen, ho puguen fer hi venir ha comptar ha Barsselona, que sia a libertat de tots. Hi aximatex si los tres anys de dita Companyia heren complits estant hen qualsevol part de les Indies, hi als dits Jayme Planes hi Pere Col los paria que'ls serà proffit hi debien haturar més allí, que ab voluntat dels dos ho puguen fer, ab lo matex pacte ho ab altres pactes que a els matexos paregués, ha coneguda dels dos.

Item més: és pactat hi concordat per los dits Jayme Planes hi Pere Col, que lo dit Pere Col sia obligat en donar compte hi rahó de tot lo que vendrà hi farà en lo dit art de la calsetaria, axi del que farà per ses mans, com hencara si tenia altres jovens en sa botiga. Hi de tot a d'ésser lo quaxer lo dit Jayme Planes, per a que lo dit Jayme Planes puga donar compte hi rahó, a son pare Vizens Col, ho al qui lo dit Vizens Col voldrà. I així ho vol hi n'és content lo dit Pere Col, son fill, que lo dit Jayme Planes sia obligat a donar compte hi rahó al dit son pare Vizens Col, he no geus a el dit Pere Col, sens altra voluntat ho comisió del dit son pare Vizens Col, tant del que s'és possat en dita Companyia com del guany que Nostro Senyor Déu hi donarà. E dit Planes promet e se obliga dar lo proceyt e lo guany pertanyent a dit Coll, al dit Vizens Coll, son pare e lo compte.

Item més: és pactat hi concordat per los dits Jayme Planes hi Pere Col hi son pare Vizens Col, que hés content lo dit Vizens Col que en quas que lo dit son fil Pere Col agués mester, ho en quas de malaltia, lo que Déu no vula, ho ab sanitat, avia mester algunes cosses per son mester de sa salut y onra de sa persona, que lo dit Jayme Planes tinga libertat de donarli hi despendre per el lo que a ... menester, y al temps que donarà comte al dit Vizens Coll, lo dit Vizens Coll li promet de pendreloy en compte, de les quals despesses aja d'ésser cregut lo dit Jayme Planes mitgansant son jurament, altres proves no demanades ni requestes.

Item més: es estat concordat entre les dites parts, que los presents capítols hi totes hi sengles cosses hen aquells contengudes en quant a cada una de les parts toqua, faran, atendran, compliran e servaran incunquzament, tota asepsió remuguda, sots pena de sinquanta ducats, la qual grassiosament se inpossen...

Fuerunt firmata et jurata capitula huiusmodi per inter dictas partes

die .VIII. augusti M.D.XXV. presentibus testibus Hieronymo Pedralbes, mercatore cive, et Simeone Porta, scriptore Barchinone.

...

AHPB. Juan Jerónimo Canyelles, leg. 12, "bursa notularum", años 1525-27.

5

Barcelona, 16 enero 1526.

Seguro marítimo del transporte de mercancías desde Cádiz o Sevilla a las Indias o Isla de Santo Domingo.

Die martis, XVI. januarii D^oD^oXXVI.

Semblant seguretats de les altres ... se fa per mossén Vicens Coll, corredor d'orella, en nom seu propi y de altres qualsevol persones qui part o interès hi haien, de rathibició de les quals promet, en nom seu propi, ésser tingut y obligat sots obligació de sos bens, en e sobre cordellats, draps y altres qualsevol robes, avers y mercaderies carregades o que Déu volent se deuen carregar en Cális o en Sivilla, en qualsevol dels dits ports, per Joan Nadal o altre qualsevol persona per ell, sus qualsevol fusta o fustes qui's vulla sien patroneiades, per portar dits cordellats, draps, robes y altres qualsevol avers y mercaderies en les Indies, en la Illa de Sant Domingo o en (*en blanco*) e o en qualsevol altre Illa, e part de les Indies consignades.

Mossén Bernat Sanxo ferma en la present seguretats
per XXXX. ducats, dix haver reebut dos ducats,
firma àpochà XXXX. ducats.
Guillem Salvany ferma en la present seguretats per
XXXX. ducats, dix haver reebut dos ducats, firma
àpochà XXXX. ducats.
Testes predicti.
* *Nota marginal:* Foren restituits per dit Salvany dos ducats al dit
Vicens Coll, lo qual li ha cancelat la obligació, dit dia e any. *
Testes Ma. Ferrer et Nicolao Coromines.
Gabriel Ballester ferma en la present seguretats per
XXXX. ducats, dix haver reebut dos ducats, firma
àpochà XXXX. ducats.

* Los textos incluidos entre asteriscos * * corresponden a notas marginales o intercaladas.

Testes predicti.	
Luis Mir ferma en la present seguretats per XXXX. (<i>sic</i>) ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha ...	XX. ducats.
Testes predicti.	
Nicolau Coromines ferma en la present seguretats per .XX. ducats, firma àpocha	XX. ducats.
Testes predicti.	
Mossèn Franci Staper ferma en la present seguretats per .XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha	XX. ducats.
Testes predicti.	
Bernat Campells ferma en la present seguretats per XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha	XX. ducats.
Testes predicti.	
Hieroní Coromines ferma en la present seguretats per XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha	XX. ducats.
Testes predicti.	
Rafel Armant ferma en la present seguretats per XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha ...	XX. ducats.
Bernat Fluvià ferma en la present seguretats per XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha ...	XX. ducats.
Testes predicti.	
* Die .XXVII. octobris M ^o D ^o XXVI ^o restituit, dictus Bernardus Flu- vià, ex pretio diete securitates, novem solidos adeo quod ... currit ... in residuum XII. ducats e mig. *	
Miquel Ferran ferma en la present seguretats per .XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha ...	XX. ducats.
Testes predicti.	
Antich Coll, de Perpinyà, ferma en la present seguretats per .XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha	XX. ducats.
Testes predicti.	
Mossèn Jonot de Gualbes, ciutadà, ferma en la present seguretats per .X. ducats, dix haver reebuts XII. sous, firma àpocha	X. ducats.
Testes predicti.	
Pere Belloch ferma en la present seguretats per XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpocha ...	XX. ducats.

Testes predicti.	
Miquel Ferrer, flaquer, ferma en la present seguretat per .XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpochà	XX. ducats.
Testes predicti.	
Bernat Sangles, cambiador, ferma en la present seguretat per .XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpochà	XX. ducats.
Testes predicti.	
Bernat Sabet ferma en la present seguretat per X. ducats, dix haver reebut un ducat (<i>sic</i>), firma àpochà ...	X. ducats.
Antoni Sarrà ferma en la present seguretat per XXXX. ducats, dix haver reebut dos ducats	XXXX. ducats.
Testes predicti.	
Simon de Bona Valla ferma en la present seguretat per .XX. ducats, dix haver reebut un ducat, firma àpochà	XX. ducats.
Testes predicti.	
AHPB. Juan Jerónimo Canyelles, leg. 18, lib. 1.º seg., años 1520-1526.	

6

Barcelona, 16 septiembri 1527.

Seguro marítimo del transporte de cajas de azúcar de Gran Canaria, desde Barcelona a Civitavecchia.

Die lune, XVI^a mensis septembris anno a Nativitate Domini M^o.D^o. XXVII^a.

Semblant seguretat de les altres, segons forma de les noves ordinations, se fa per mossèn Johan Brisal, mercader, en nom seu propi y de altres qualsevol persones haventhi part o interés, de rathiabició dels quals promet, en nom seu propi, ésser tengut y obligat sots obligació de sos bens, en e sobre quatre caixes de sucre senser de la Gran Canària, carregades per lo dit Johan Brisal en la present platia de Barchinona, sots la calavera de mossèn Miquel de Gualbes, patronejada per Jaume Moni, per portar aquellas en Civeta Vetxa, consignades al dit Jaume Moni e o a Gabriel Cassador.

E en e sobre lo risch que ell corre sobre aquells CCLX. ducats per ell donats a cambi als dits mossèn Miquel de Gualbes e Jaume Moni, per

a Civeta Vetxa, consignats a reebre al dit Gabriel Cassador, los quals van de assi allà a risch de buch y nòlits de dita calavera.

E comensa lo risch e perill de la present seguretat, del dia e hora que partí de la present platia de Barchinona, e dura tostemp stant, anant, navegant e qualsevol girada axi voluntària com necessària faent, fins a tant sia juncta en Civeta Vetxa e dits sucres descarregats en terra a bon salvament.

E costen dits sucres e altres robes demunt dites, ensemps a lo cost de la present seguretat (*en blanco*) ducats.

Entés emperò e declarat, que los asseguradors deius scrits en cas de dan [sien] segurs en dita seguretat, lo que Déu no vulle, ne sien tenguts respondre al dit Johan Brisal sens mostrar altre poder, tota excepció remoguda.

Miquel Jaume Tarafa ferma en dita seguretat per .XXXIII. ducats 1/3, dix haver reebut dos ducats, firma àpoca	XXXIII. ducats 1/3.
Testes predicti.	
Perot Belloch ferma per .XVI. ducats y dos terços, dix haver reebut un ducat, firma àpoca	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
Bernat Xanxo, de Perpinyà, ferma en dita seguretat per XXXIII 1/3, dix haver reebut dos ducats, firma àpoca	XXXIII. ducats 1/3.
Testes predicti.	
Johan de Puiasola ferma en dita seguretat per XVI. ducats 2/3, dix haver reebut un ducat, firma àpoca	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
Anthoni Sarrà ferma en la present seguretat per XXXIII. ducats 1/2, dix haver reebut II. ducats, firma àpoca	XXXIII. ducats 1/3.
Testes predicti.	
Hierònim Sala ferma en dita seguretat per .XXVI. ducats 2/3, dix haver reebut I ducat, firma àpoca	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
Mestre Joan Lliula ferma en la present seguretat per .XXXIII. ducats 1/3, dix haver reebut dos ducats,	XXXIII. ducats 1/3.

Testes predicti.	
Gabriel Ballester firma en la dita seguretat per .XXXIII. ducats 1/3, dix haver reebut II. ducats, firma àpoca	XXXIII. ducats 1/3.
Testes predicti.	
Pau Puig Janer firma en dita seguretat per XXXIII. ducats 1/3, dix haver reebut II. ducats, firma àpoca	XXXIII. ducats 1/3.
Testes predicti.	
Anthoni Major, genovés, ferma en la present seguretat per XVI. ducats 2/3, dix haver reebut un ducat, firma àpoca	XVI. ducats 2/3.
Guillem Salvany ferma en dita seguretat per XVI. ducats 2/3, dix haver reebut un ducat, firma àpoca	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
Miquel Rosella ferma en la dita seguretat per .XVI. ducats 2/3, dix haver reebut un ducat, firma àpoca	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
AHPB. Juan Jerónimo Canyelles, leg. 18, lib. 2.º seg., años 1527-1529.	

7

Barcelona, 29 febrero 1528.

Compromiso para la elección de árbitros y amigables componedores, entre Jaime de Santa Fe, de la Isla de Tenerife, procurador de Antico Font alias Puigrodó, de Gran Canaria, y los mercaderes barceloneses Juan Brisal y Juan Font.

Die sabbati, XXVIIIº et ultimo mensis februarii anno a Nativitate Domini MºDºXXVIIIº.

Jacobus de Santa Fe, vicinus Isle de Tenarife diocesis de Canaria, ut procurator et eo nomine honorabili Anthici Font alias Puigrodo, mercatoris vicini isle de la Gran Canaria, ut habens ad hech et alia procuracionem et plenum posse, cum instrumento publico acto in Insula predicta de Tenarife, duodecima die mensis augusti anno a Nativitate Domini MºDºXXVII, et clauso sive subsignato per discretum Bernaldum Justinianum, notarium publicum dicte Insule de Tenarife, dicto nomine,

Johannes Brisal et Johannes Font, mercatores cives Barchinone, ex altera partibus, sub pena centum librarum monete Barchinone ... compromittimus in vos honorabilem Johannem Raphaelem Cerdà et Petrum Anthonium Sadorni, mercatores cives Barchinone, super omnibus et singulis accionibus, questionibus, petitionibus et demandis, littibus et controversis, que sunt seu uti sperunt, per et inter nos, tam conjunctim quam divisim, et tam active quam passive, tam ratione et occasione cuiusdam societatis per et inter nos tente, quam aliis quibusvis aliis rationibus sive causis ... et super omnibus et singulis incidentibus ... dantes ... fiat tam per viam juris quam per viam amicabilis compositionis. Obligo bona ... Renuncio ... Juro ...

Tempus est infra quod huiusmodi compromissum terminetur ... hinc ad tres menses, cum posse prorogandi per unum mensem. Intelligatur cum pacta que fient durante huiusmodi compromisso valeant in alio iudicio ... Et quod expirante huiusmodi compromisso absque pronunciacione et huiusmodi compromissum remaneat in illis punto et jure in quo nunc sunt. Et quod in casu discordie dicti arbitri possint eligere in tertium illum quem concorditer voluerint quem nos nunc pro tunc elegimus et nominavimus ...

Testes sunt honorabilis Jacobus Simeon, mercator, et Michael Marrull, scriptor Barchinone.

AHPB. Juan Jerónimo Canyelles, leg. 2, man. 7, año 1528; leg. 10, man. 9, año 1528.

8

Barcelona, 28 julio 1531.

Recibo firmado por el bachiller en artes Vasco [Díaz] Tanco al mercader barcelonés Juan Sans, del importe de unas cartas de crédito expedidas por Pedro Claret, mercader residente en Cádiz, a instancia de Diego Preco [Diego Prieto Melián, yerno del Conde D. Guillén Peraza], vecino de la Gomera.

Vasquo Tancho, in artibus baccallarius, vicinus ville del Fraxenal, regni Castelle, confiteor et recognosco vobis honorabili Jannoto Sans, mercatori civitatis Barchinone, quod in vim literarum vestrarum crediti per vos factarum et scriptarum honorabili Petro Claret, mercatori dicte civitatis Barchinone tunc in civitate Gaddoris sive de Calis residenti, ad intercessus et pro Didaco Preco, vicino, videlicet, de la Gomera, qui vobis super hiis teneri promisit et super se et bona sua ut creditricis

litteras feceratis honorabili Petro Claret; idem honorabilis Petrus Claret dedit et solvit michi in vim eandem literam vestrarum crediti, numerando realiter et de facto, pro nobis et ex compoto vestro, viginti ducatos auri valentes viginti quatuor libras monete Barchinone. Quosquidem viginti ducatos ab eodem Petro Claret tunch ut prefertur numerando recepi et in utilitatibus meis misi nunch et comisi pro obtinendo, scilicet, beneficium quoddam ecclesiasticum in dicta insula sive isla de la Gomera institutum.

Et ideo renuntiando ...

AHPB. Juan Jerónimo Canyelles, leg. 18, man., años 1531-1532; leg. 2, man. 10, año 1531.

9

Barcelona, 9 diciembre 1536.

Seguro marítimo del transporte de mercaderías desde las Islas Canarias a Cádiz.

Die et anno proxime dictorum [9 diciembre 1536].

Semblant seguretats de les altres, segons forma de les derrereres ordinations, posada per lo dit honorable en Francesch Xifrer, en nom seu propri e o de qualsevol altres persones havents part o interés en les coses de vall scrites, de ratihibició de les quals promet star sots obligació de sos bens, en e sobre sucres y altres qualsevol mercaderies o havers, los quals o les quals son stats carregats o se han carregar en Canària per en Joan Sanç, Jacme Codina, y Jaume Casademunt, mercaders cathalans residents en Canària, o per qualsevol, o per l'altre d'ells o per altres qualsevol, per portar en Càlic, consignadas al dit Jacme Casademunt o altres qualsevol, podent trastajar, descarregar e carregar en Càlic, axi en terra com en mar los sobredits sucres y altres qualsevol merchaderies e havers, en tot o en part, sus qualsevol fusta o fustes e o vaxells maritims tot ab una e o part ab una o ab altre, per portar en Barcinona, a qualsevol persona o persones sien consignades.

Comensa lo risch e perill ... E costa ... Es entés ...

En la present seguretats no vol ni enten, lo dit Francesch Xifré, sien enteses e compreses .XV. caxes de sucre que de Canària son stades trameses e son ja en Càlic per que si les dites robes se venien en Càlic, en tot o en part, que en tal cars los asseguradors del tot o part del que's vendrie en les dites parts, hagen y sien tenguts en restituir al dit Francesch Xifré a raó de .III. y mig per cent.

Testes predicti.

- Joan Bolet, cambiador, confessa haver rebut
comptants XII. lliures II. sous per CL. ducats
Testes predicti.
- Miquel Jacme Tarafa confessa haver rebut
comptants XXV. lliures III. sous per CCC. ducats.
Testes predicti.
- Pau Puig Janer confessa haver rebut comp-
tants altres XXV. lliures III. sous per CCC. ducats.
Testes predicti.
- Joan Terragona, corredor de orella, confessa
haver rebut comptants I. sou I. lliura per ... XII. ducats XII. sous.
Testes predicti.
- Bartomeu Aldebó, cinter, confessa haver rebut
comptants I. lliura XI. sous VI. per XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.
- Joan Pere Foxà confessa haver rebut comp-
tants I. lliura XI. sous VI. per XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.
- Francesch Stadella, barrater, confessa haver re-
but comptants III. lliures .III. sous per ... L. ducats.
Testes predicti.

* Di marts a .XXIII. de abril 1537, los devalls asseguradors consen-
tiren, que com sie vengut a noticia de dit Xifré, segons dix, que la nau
sus la qual s'avian carregades les mercaderies de la seguretat devall
scrita, serie stada detenguda en Màlaga per manament de la Cesàrea
Majestat, que en cars que sien descarregades les dites robes de dita nau,
e se puxen carregar sus qualsevol altre vaxell per fer lo dit viatge, los
noms dels qual asseguradors ... una ...

Testes predicti. *

AHPB. Francisco Mulnell, leg. 1, "Securitatum maritimarum", años 1536-
1546.

10

Barcelona, 5 marzo 1558.

*Seguro marítimo del transporte de mercaderías, oro y plata desde
la Isla de Santo Domingo a Cádiz o Sevilla. Aseguramiento del buque,
aparejos y fletes de la nave conductora.*

Die sabbati, V. mensis marcii anno a Nativitate Domini M.D.LVIII.
Semblant seguretat de les altres, segons forma de les noves ordina-

tions, és posada per lo honorable mossèn Jaume Torrella, mercader, ciutadà de Barcelona, en nom seu propi o de altre qualsevol qui part hi interès hi haja, sobre or y argent o altres qualsevol mercaderies carregades o per carregar sobre la nau anomenada de "Sancta Creu", de la qual és mestre y capità Barthomeu Borro, menor, o altre qualsevol la patroneix, o en qualsevol altre veixell o veixells, tant sota cuberta com sobre cuberta, carregades o per carregar per lo dit Barthomeu Borro o altre per ell, en la Illa Spanyola de Sanctó Domingo, en qualsevol lloc o llocs d'ella, per portar y navegar en la ciutat de Càlis y de Civilla, consignades al dit Jaume Torrella o altri per ell o altre qualsevol.

Comensa lo risc del dit or y argent e altres qualsevol mercaderies, del dia y ora que's comensaran a carregar e seran carregades en los dits lloc o llocs de la dita Illa Spanyola de Sancto Domingo, per la dita ciutat de Càlis y de Civilla, fins sien posades en terra a bon salvament y que s'en puguen entrametre.

Item: és pactat que no obstant la ordinació o ordinacions de consolat disposants que los asseguradors son tinguts y obligats dins un any y un dia, en cars de pèrdua de la cosa assegurada, reportar les pòlices o registres de carregament de aquella, puga y tinga facultat lo dit Jaume Torrella assegurat, passat lo dit any y dia, dins altro any y dia reportar la dita pòlica o registre de carregament, sens empaig y contradicció del asseguradors, atesa la distància gran de dit lloc de la Ylla Spanyola a la present ciutat de Barcelona.

A rahó sis per cent.

Testes sunt Michael Lunell, pellerius, et Joannes Navarro, calceterius, cives Barcinone.

Pere Martí Frigola ferma per sinquantu ducats L. ducats.

Testes predicti.

Pere Pau Ferran y Company, sinquantu ducats L. ducats.

Testes predicti.

* Et die prima octobris dicti anni, fuit restitutum pretium huiusmodi securitates per dictum Ferran. *

Jaume Casa Franca, vint y sinch ducats XXV. ducats.

Testes predicti.

* Item dicta die fuit etiam restitutum pretium per dictum Casa Franca. *

Antoni Palau, doscents sinquantu ducats CCL. ducats.

Testes predicti.

* Item etiam eadem die fuit per dictum Palau restitutum pretium. *

Antoni Montserrat, firma per ell Pere Pintor, ab procura en poder de Thomàs Vallers, a .XVIII. de janer prop passat, vint y sinch ducats	XXV. ducats.
Testes predicti.	
* Item predictum Montserrat fuit dictum pretium restitutum. *	
Josep Garau, setze ducats y dos tersos	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
Antoni Macip, ferma per ell Jaume Bosquets, son procurador, com apar de la procura en poder de dit Thomàs Vallers, a .XXV. de agost prop passat, vint y sinc ducats	XXV. ducats.
Testes predicti.	
Jaume Busquets, vint y sinc ducats	XXV. ducats.
Testes predicti.	
Miquel Mont Serrat Fabregues	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
* Item dictus Michael Montserraris Fabregues restituit pretium. *	
Jaume Fuentes, vint y sinc ducats	XXV. ducats.
Testes predicti.	
Barthomeu Folqués, vint y sinc ducats	XXV. ducats.
Testes predicti.	
* Item dictus Bartholomeus Folqués, restituit pretium dicto Torrella die VII aprilis MDLXII. *	
Miquel Maduxer, setze ducats y dos terços	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
* Item dictus Maduxer restituit pretium. *	
Francesc Mir, setze ducats y dos terços	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
* Item dictus Mir restituit pretium. *	
Joan Portella, setze ducats y dos terços	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
* Item dictus Portella restituit pretium. *	
Francesc Fabregues, setze ducats y dos terços	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
* Item dictus Fabregues restituit pretium. *	
Christófol Robió, setze ducats y dos terços	XVI. ducats 2/3.
Testes predicti.	
* Item dictus Robió restituit pretium. *	

Joan Llorens, setze ducats y dos tersos XVI. ducats 2/3.

Testes predicti.

Damià Puig Janer, vuyt ducats y un ters VIII. ducats 1/3.

Testes predicti.

* Item dictus Puig Janer restituit pretium. *

Proxime dictis die et anno.

Semblant seguretad de les altres, segons forma de les noves ordinations, és posada per lo honorable mossèn Jaume Torrella, mercader, ciutedà de Barcelona, en nom seu propri o de altre qualsevol que part e interés hi haja, en y sobre lo buc y arreus y nòlits de la nau nomenada "Sancta Creu", de que és mestre y capità Barthomeu Borro, menor, o altra qualsevol la patroneix.

El comensa lo risc de la dita nau y arreus y nòlits, del dia y ora que alsarà vela del lloc o llochs de la Illa Spanyola de Sancto Domingo, per a seguir son viatge per a la ciutat de Càlis y Civilla, fins que en dits llochs sia surta y ab bon salvament, ensemps ab los dits arreus y nòlits ... y que s'en puguen entremetre ...

A rahó sis per cent.

Testes sunt Michael Lunell, pellerius, et Joannes Navarro, calceterius, civis Barcinone.

AHPB. Baltasar Puigjaner, leg. 13, lib. seg. 12, años 1558-1581; leg. 15, man. 5, años 1557-1558, fols. 89 v.-91 v.; leg. 21, bolsa del man. 5. Las cantidades aseguradas por los mismos aseguradores en este último contrato complementario son idénticas a las del primero.

11

Barcelona, 16 mayo 1562.

Seguro marítimo del transporte de cueros, azúcares y otros géneros, desde la Isla de Santo Domingo a Cádiz o Sevilla.

Die sabbati, XVI. mensis maii anno M.D.LXII.

Semblant seguretad de les altres, segons forma de les derrerres ordinations, és posada per lo honorable mossèn Jaume Caralps, mercader ciutedà de Barcelona, en nom y per part de Jaume Pericas, mercader menorquí, per ara resident en firas de Castilla, ho de altres qualsevol qui tingan part ho interés en les coses deius scrites, de ratihabitió de les quals ... en y sobre qualsevol sort, suma ho quantitat de cuyros, sucres e ho altres qualsevol coses, robes, mercaderies e havers, les quals son

stades carregades e ho se deuen carregar, en la Isla de Santo Domingo, per Bartomeu Gensana o per Gerònim Pedralbes, o per l'altre d'ells, ho per altres qualsevol, sus qualsevol fusta o fustas, o vaixells marítims, axi grans com xichs, y axi de vassalls del senyor rey com de strangers, qui's vulla las patroneig, axi sobre cuberta com sota cuberta, per portar y navegar en Càlis o Civilla, so és, tot en un loch ho tot en altre, ho part en un loc y part en altre, consignades, so és, en Càlis a Joan Vendrell, y en Civilla a Joachim Peris, ho a qui per ells hi serà, ho a altres qualsevol.

Comense lo risch ... e dure tostemps ...

Podentsen entrametre axi en cas de dany y pèrdua com per datenció de senyoria ... Podent trestejar y fer qualsevol scales axi voluntàries com forsades.

El és pactat que si en ditas cosas se seguís algun cas, dany ho pèrdua, so que Déu no vulla, que del dit cas, dany y pèrdua y del cost y carregament ne sie cregut lo dit Jaume Pericas, ho dit mossèn Caralps, de simple jurament prestador en ànima del dit Jaume Pericas.

El més emperò y declarat, que si los asseguradors deius scrits hauran res a pagar en virtut de la present seguretats, so que Déu no vulla, que n'hajen de respondre al dit mossèn Jaume Caralps, sens mostrar poder algú.

Testes scriptores.

A raó de 5 per 100.

Joan Farran, ferma per doscents ducats y àpoca de deu ducats	CC. ducats.
Ramon Baylet, ferma per altres doscents ducats y àpoca de deu ducats	CC. ducats.
Francesch Palau, fill de Bernat, ferma per cent ducats y àpoca de sinch	C. ducats.

AHPB. Nicolás Molner, leg. 12, lib. 4.º seg., años 1562-1563.

12

Barcelona, 16 mayo 1562.

Seguro marítimo del transporte de oro, plata y otras mercancías desde Nueva España a la Isla de Santo Domingo, Sevilla o Cádiz.

Dicto die et anno [16 mayo 1562].

Semblant seguretats de les altres, segons forma de les derrereres ordinations, és posada per lo honorable mossèn Jaume Caralps, mercader.

ciutedà de Barcelona, en nom y per part de Jaume Pericas, mercader menorquí resident en firas de Castilla, ho de altres ... en y sobre qualsevol sort, suma ho quantitat de or y plata o altres qualsevol coses, robes y havers, les quals son stades carregades e ho se deuen carregar, en Nova Spanya, per Gaspar Vilarix, ho per Baltasar Sanxes y Hyerònimo Gali, o per qualsevol d'ells, ho per altres qualsevol, sus qualsevol fusta o fustas, o veixells marítims, axí grans com xichs, y axí de vassalls del senyor rey com de strangers, qui's vulla las patroneig, axí sobre cuberta com sota cuberta, per portar y navegar en la Isla de Sancto Domingo e ho en Càlis o Civilla, so és, tot en un loch ho tot en altre, ho part en un loc y part en altre, consignades, so és, en Sancto Domingo a Bertomeu Gensana, ho a Gerónimo Pedralbes o a l'altre d'ells; y en Càlis a Joan Vendrell; y en Civilla a Joachim Peris, ho a qui per ells hi serà, ho a altres qualsevol.

E per quant dit mossèn Jaume Caralps dubte si dita plata y or y altres coses demunt dites, se navegaran per a sancto Domingo, ho per a Càlis o Civilla, per quant si lo vexell sus lo qual se carregará dit or y plata y altres coses en Nova Spanya vindrà a dretura per a Sancto Domingo, en tal cas se descarregarà dit or y plata y altres coses demunt dites, aquí en Sancto Domingo; y si vindrà a dretura per a Càlis y Civilla, se descarregaran dit or y plata y altres coses en Càlis o Civilla; per só es pactat y concordat entre dit mossèn Caralps, de una part, y los asseguradors deius scrits, de la part altra, que si dit or y plata y altres coses demunt dites carregades o carregadores en Nova Spanya, se navegaran y's descarregaran en dita Isla de Sancto Domingo, que en tal cas, los asseguradors deius scrits hagen de restituir al dit mossèn Caralps del preu que rebut hauran a rahó de tres per cent.

Si emperò lo dit or y plata y altres coses demunt dites se navegaran y's descarregaran en Càlis o Civilla, en tal cas, los asseguradors deius scrits, hagen guanyat tot lo preu sens restituirne cosa ninguna.

E comensa lo risch y perill ... e dure tostemps ...

Podentse entrametre axi en cas de dany y pèrdua, com per detenció de senyoria ... podent trestejar y fer qualsevol scales, axi voluntàries com forsades.

E és pactat que si en ditas cosas se seguís algun cas dany ho pèrdua, so que Déu no vulla, que del dit cas, dany ho pèrdua y del cost y carregament, ne sie cregut lo dit Pericas o lo dit Caralps de simple jurament, prestador en ànima del dit Pericas.

E denuncia dit mossèn Caralps que dit Jaume Pericas havia dat comissió a Joachim Peris, de Sivilla, que li posàs la present seguretad en

Civilla, y perquè no y ha certitut si és posada dita seguretats ho no, per so és pactat que en cas que dita seguretats se sie posada en Civilla, que la seguretats que primer sie en temps, sie primer risch, prometent que totstemp que sebrà que dita seguretats sie posada, ho denunciarà al peu de la present seguretats.

Entés emperò e declarat que si los asseguradors deius scrits hauran res a pagar en virtut de la present seguretats, so que Déu no vulla, que hajen de respondre al dit mossèn Caralps sens mostrar poder algú.

A rahó de 7 per 100.

Testes scriptores.

Joan Farran, ferma per cent sinquanta ducats y àpoca de deu ducats y mig CL. ducats.
 Ramon Baylet, firma per altres cent sinquanta ducats y àpoca de deu ducats y mig CL. ducats.

AHPB. Nicolás Molner, leg. 12, lib. 4.º seg., años 1562-1563.

13

Barcelona, 21 agosto 1623.

Seguro marítimo del transporte de mercancías, plata y reales desde las Indias de Nueva España a Sevilla.

Dende la Vera Crus, sant Juan de Lua en las Indias de Nova Spanya.
 V. y N.

Solvit.

Die lune, XXI. mensis augusti anno a Nativitate Domini M.D.C. XXVIII.

Semblant seguretats de les altres, és posada per los senyors Matias Villar y Galceran Nebot, ciutedans honrats de Barcelona, per compte emperò de orde y comissió de Gaspar Rialpe, de la ciutat de Sevilla, e o de altres, ... en y sobra qualsevol suma o quantitat de mercaderias de qualsevol sort o spècie sian, y encara sobre qualsevol suma o quantitat de plata e o reals, axi ab massa com obrada, las quals cosas son estades carregades e o se han de carregar per qualsevol persona o personas, per compte emperò de dit Gaspar Rialpe, sobre qualsevol vexell o vexells, e o galeó de la flota de las Indias de Nova Spanya, ço és, tot o part en cada un de dits vexells e o galeons de dita flota, e o tot o part en altre, e o part en una part en altre, y axí sobra com sota cuberta, per portar y navegar ditas cosas dende la Vera Crus, Sant Juan de Lua, que es en

las Indias de la Nova Spanya, fins a la ciutat e o port o moll de Sevilla, per a consignar en ella a dit Gaspar Rialpe e o a qui per ell y serà o son poder tindrà.

El comensa lo risch de la present seguretad dende la hora y punt en que ditas cosas seran estadas carregadas, del qual carregament o carregaments, en cas de dany o pèrdua, lo que Déu no vulle, no sia obligat dit Rialpe ni altre per ell en haver de amostrear pòlissas de carregament, ans bé se haze de star al que dit Rialpe dirà de paraula o en scrits, e o de son simple jurament, ningun altre género de provas demanat ni request, per pacte axi entre ditas parts convengut, forsa de lley pactionada obtenint en virtut de jurament, no obstant qualsevol lleys y ordinations axi de consolat com altres ... a les quals renuncian per esta vegada ...

E dure tostemps ...

Podentsen entremetre ...

Podent tresteyar ...

Respondrer en cas de dany o pèrdua, ço que Déu no vulle, a dit senyors Villar y Nebot y a l'altre d'ells o a qui per ells y lo altre d'ells y serà o son poder tindrà.

Testes sunt Josephus Porcià, curritor auris civis Barchinone et Franciscus Alexander Blanch, scriptor Barchinone degens.

A raó de 9 per 100.

Don Henrich de Sanmenat y de Lanuça, ferma per doscentes lliures y àpoca divuyt lliuras comptants. Dix las pren, ço és, cent lliuras per compte propri y las restants per Rafel Maurici Planes CC. lliures.

* Die 2 junii 1629, huiusmodi securitas respectu Raphael Maurici Planes, fuit cancellata de voluntate supradicti Mathei Villar, presentibus pro testibus Francisco Alexandro Blanch et Petro Ferrer, scriptoribus Barchinone degens. *

Mossèn Francesch Pla de Cadell ferme per cent lliuras y àpoca de nou lliuras comptants C. lliures.

Pere Monclar ferme per cent cinquanta lliuras y àpoca de tretze lliures y deu sous. Dix las pren, ço és, cinquanta lliuras per Joseph Çafont, notari de Barcelona, y las restants per compte propri CL. lliures.

* Die 11 junii 1629 de voluntate dicti Villar huiusmodi securitas respectu interesse dicti Petri Monclar, fuit cancellata fatendo ab eodem fuisse satisfactum in dictis centum quinquaginta libris in notario et testibus ... pro testibus Petro Paulo Marquet ... et Petro Ferrer, scriptores Barchinone. *

- Barthomeu Monrràs ferme per cent lliuras y àpoca nou
 lliures C. lliures.
 * Die 9 junii 1629 huiusmodi securitas respectu interesse dicti Bartholomei Monràs, fuit cancellata de voluntate dicti magnifici Mathie Villar fatendo cum dicto Monràs fuisse satisfactum in dictis centum ducatis (*sic*) in notario et testium presentia. Et ideo ..., notario ..., presentibus pro testibus supradictis Blanch et Ferrer scriptoribus. *
- Pere Pau Marquet ferme per sinquanta lliuras y àpoca
 quatra lliuras y deu sous comptants L. lliures.
 * Die 9 junii 1629 huiusmodi securitas respectum interesse dicti Petri Pauli Marquet fuit cancellata de voluntate dicti Mathie Villar fatendo ab eodem fuisse satisfactum in dictis quinquaginta libris in notario et testium presentia. Et ideo ... habita testibus Francisco Alexandro Blanch et Petro Ferrer, scriptoribus Barchinone degentibus. *
- Pau Ferran ferme per cent lliuras y àpoca nou lliuras
 comptants. Dix las pren, ço és, sinquanta per don Ramon Torres y las restants per compte propri C. lliures.
 Francesc Nebot, ferme per cent lliures y àpoca nou lliuras
 comptants. Dix las pren sinquanta per compte del senyor Mathias Villar y las restants per compte propri C. lliures.
 Mossén Mathias Villar ferme per cent lliuras y àpoca nou lliuras comptants. Dix las pren per compte de Joan Pau Folcràs, de Servera C. lliures.

Après di sabte que comtavem tretse dias del mes de janer any de la Nativitat del Senyor mil siscents vint y nou, instant y requerint Francesch Alexandro Blanch, scrivent habitant en Barcelona, procurador ab bastant poder dels sobredits senyors Villar y Nebot, com de sa procura consta en poder de mi Francesc Tries, notari de Barcelona, avall scrit, dit dia tretse de janer, fonch intimat y notificat per mi Francesch Tries, notari de Barcelona, avall scrit, a Pere Monclar, don Henrrich Senmanat y Barthomeu Monrràs, altres dels asseguradors sobredits, trobats en la scrivania de mi dit y avall scrit notari, que tinch devant la llotja de la mar de la present ciutat, com las mercaderias, per compte de dit Gaspar Rialpe, carregades sobre la nau anomenada "Nostra Senyora de la Antigua", de que ere mestre Hernando Guerra, y sobre las quals estava stesa la present seguretad, venint de retorn ab les demás naus de la flota, dende la Vera Crus, San Juan de Lua, en las Indias de Nova Spanya, son estadas apresadas juntament ab dita nau y demás de la conserva, sobre la costa de la Isla de L' Avana, en vuyt dias de setembre de mil sis cents

vint y vuyt per la armada olandesa, enemichs de Sa Magestad; y que així com a tals asseguradors los insinuava preiudici de ditas mercaderias; a las quals cosas respectivament respogueren que se tenian per intimats.

E a quinse dias de dits mes y any, instant dit Francesch Alexandro Blanch, en dit nom de procurador, fonch feta per mi dit notari semblant notificació y intima a Pau Ferran, altre dels asseguradors sobredits, trobat en la scrivania de mi dit y avall scrit notari; lo qual respogué que so tenia per intimat.

E a denou de dits mes y any, instant dit procurador, fonch feta semblant notificació y intima a Francesch Pla de Cadell y Pere Pau Marquet, altres dels asseguradors sobredits, trobats en la scrivania de mi dit notari, per mi Francesch Tries, notari avall scrit; los quals respectivament respogueren que so tenian per intimats.

AHPB. Francisco Tries, leg. 20, lib. 1.º seg., años 1626-1631.

14

Barcelona, 4 agosto 1636.

Seguro marítimo del transporte de mercancías desde Barcelona a las Islas Canarias.

Die lune, IIII. mensis augusti anno a Nativitate Domini M.DC.XXXVI.

Semblant seguretad de les altres ... és posada per lo honorable Francesch Cabanyes, fill de Salvador, ciutedà de Barcelona, en nom seu propi e o de altres ... en y sobre qualsevols mercaderias y havers de qualsevol sort o spèsie sien, las quals son estadas carregadas e o se an de carregar per dit Francesch Cabanyes o per altri per ell, en lo port o moll de la present ciutat de Barcelona, sobre la sagetia o tartana anomenada "Sant Francisco de Paula", patronajada per Anthoni Fornaguera, de Arenys, o per Andreu Urgellés, de Vilanova de Sitjas, o per altre qualsevol sie patronejada, y axi sobre com sota cuberta, per portar y navegar, Déu volent, dende el port o moll de la present ciutat de Barcelona a qualsevol plaja o carregador de les Isles de Canària, regne de Castella, y estada en qualsevol de dits ports, plajas o carregadors, e axida de aquells y entrada de retorn al port o moll de la present ciutat de Barcelona.

El comença lo risch de la present seguretad ...

E dura tostemps ...

Podensen entremetretr ...

Podent trastajar y fer qualsevols scalas així voluntàries com furçadas, y en aquellas y qualsevol d'ellas vendrer en tot o en part e o baratar las sobreditas mercaderias ab altres qualsevol, e o comprarne de nou, y las compradas e o baratadas e o lo proseit d'elles, juntament ab las que restaran a vendrer, tornarlas a carragar una y més vegades ab la sobre alt designada tartana y proseguir son viatge, estant los asseguradors avall scrits obligats a totes les sobredites coses fins tro e quant dita barca ab las mercaderies que en ella carregadas hauran, encara que sien dinés comptants, sie anada, stada y tornada al port o moll de la present ciutat de Barcelona y desembarcadas dites coses, totes e sengles, en terra a bon salvament.

E axi bé és pactat que en cas de dany o pèrdua, ço que Déu no vulla, se haja de estar al simple jurament de dit patró Anthoni Fornaguera, e o de dit Andreu Urgellés, e o de dit Francesch Cabanyes, y de qualsevol d'ells, sens haver de amostrar testimonial del tal dany o pèrdua, ni pòlices de carragament.

I axi bé hajan de estar a dit assegurat en tot cas cogitat o incogitat, excepto emperò de tot ultranse.

I que no sie obligat dit assegurat encorre octau ni altre part alguna, no obstant qualsevol lleys ... a las quals per esta vegada renuntien y pacte en virtut de jurament, ...

Respondrer en cas de dany o pèrdua, ço que Déu no vulla, de dit Francesch Cabanyes ...

Testes sunt, Raphael Termens et Josephus Servera, scriptores Barchinone degentes.

A raó 20 per 100.

Mossèn Joseph de Urrea, ferme per sinquant lliuras y àpoca deu lliuras comptants	L. lliures.
Joseph Purcià, negociant, ferma per sinquant lliuras y àpoca deu lliuras comptants	L. lliures.
Andreu Mir, sombrarer, ferma per sinquant lliuras y àpoca deu lliures comptants	L. lliures.
* Die 23 martii 1637 dictus Mir ex solvit 50 libr. numerando. Ideo ... presentibus Josepho Servera et Raphaelae Termens. *	
Anthoni Canyelles, sombrarer, ferma per sinquant lliures y àpoca deu lliures comptants	L. lliures.
* Die 28 aprilis 1637 dictus Anthonius Canyelles ex solvit 50 libr. Ideo ... *	

- Miquel Lentisclà, notari públich de Barcelona, ferma per
sinquanta lliures y àpocha deu lliures comptants ... L. lliures.
- Hierònim Feu, ferma per cinquanta lliures y àpocha de
deu lliures comptants L. lliures.
* Die 5 augusti 1637 ex solvit dictus Feu 50 libr. de 20 libr. pro
pòlissa ... *
- Salvador Quingles, sastre, ferma per cinquanta lliures
y àpocha deu lliures comptants L. lliures.
* Die 27 aprilis 1637 de voluntate dicti Cabanyes fuit cancellata quo ad
interesse dicti Quingles. *
- Montserrat Costa, paraire de Tarrassa, ferma per sin-
quanta lliures y àpocha deu lliures comptants L. lliures.
* Die 31 julii 1637 ex solvit dictus Costa 50 libr. numerando. Ideo ... *
- Mossèn Francesch Ponsich, ferma per cinquanta lliures
y àpocha deu lliures comptants L. lliures.
- Pere Pau Marquet, ferma per cinquanta lliures y àpo-
cha deu lliures comptants L. lliures.
* Die 27 novembris 1636 dictus Petrus Paulus Marquet ex solvit et
quo ad interesse fuit cancellata de voluntate dicti Cabanyes per me no-
tarú infrascripti. *
- Joan Faios, corredor de orella, ferma per cinquanta
lliures y àpocha deu lliures comptants L. lliures.
- March Colomer, sparter, ferma per cinquanta lliures y
àpocha deu lliures comptants L. lliures.
- Hierony Jordà, apothecari, ferma per cinquanta lliures
y àpocha deu lliures comptants L. lliures.
* Die 15 maii 1637 dictus Jordà ad bonum computo ex solvit 30 lib.;
die 6 novembris 1637 ex solvit per banchi 20 libr. que sunt computum
ideo ... *
- Mísser Benet Ginebreda, ferma per cent lliures y àpo-
cha vint lliures comptants C. lliures.
- Francesch Bosch, sabater, ferma per cinquanta lliures y
àpocha de deu lliures comptants L. lliures.
- Pere Dauder, corredor de orella, ferma per cent lliures
y àpocha deu lliures comptants C. lliures.
* Die 3 aprilis 1637 dictus Dauder ex solvit 100 libr. numerando, ideo
... lineatur. *

Joan Battista Valls, ferma per cent cinquanta lliures y àpocha de trenta lliures comptans. Dix las pren, ço és, 50 lliures per Ramon Balle, notari de Barcelona, y las restants per compta propri	CL. lliures.
Joan Boxeda, paraire, ferma per cinquanta lliures y àpocha deu lliures comptans	L. lliures.
Francesch Puig, negociant, ferme per cinquanta lliures y àpocha deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 13 may 1637 dictus Franciscus Puig, ex solvit 50 libr. nume- rando. Ideo ... *	
Anthoni Llauger, sastre, ferma per cinquanta lliures y àpocha deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 16 aprilis 1637 dictus Llauger ex solvit 50 libr. per banchum, ideo lineatur ... *	
Juan Pérez, nuncio de la santa Inquisitió, ferma per sin- quanta lliures y àpocha deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 20 may 1637 dictus Pérez ex solvit 50 libr. per polissam Joan- nis Barceló in banco, ... Ideo ... *	
Pau Antich, sombrarer, ferma per cinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 5 octobris 1637 de voluntate Josephi Lloreda fuit cancellata quo ad interesse Pauli Antich, sombrarerü. *	
Pere Dalmau, verguer dels senyors diputats, ferme per cinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 30 martii 1637 dictus Dalmau ex solvit per banchum 50 libr., ideo lineatur. *	
Jaume Magrinyà, ferme per cinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
Joan Steve, ferme per cinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 27 aprilis 1637, ex solvit per banchum dictus Steve, ideo. *	
Iterum lo dit Jaume Magrinyà, ferme per altras sin- quanta lliuras y àpoca deu lliures comptants	L. lliures.
Mossèn Mateu Vinyes, prevere beneficiat en lo Pi, ferme per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans.	XXV. lliures.
Joan Tapiolas, ferme per cinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.

Antoni Roig, menor, ferma per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
Honofre Massanes, mercader, ferma per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 27 aprilis 1637 dictus Massanes ex solvit per banchum dictis (<i>texto inacabado</i>). *	
Joan Gual, perayre, ferma per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
Jaume Freyxens, capucher, ferma per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 28 aprilis 1637 ex solvit dictus Frexens per banchum, ideo ... *	
Pau Català, corredor de orella, ferma per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
Joseph Planes, perayre, ferma per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
* Die 4 dezembris 1637 ex solvit dictus Planes 25 libr. numerando, ideo ... *	
Joan Sans, perayre, ferma per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
Esteve Cosses, mercader, ferma per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
Don Godofré de Robolledo ferma per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
Lo doctor mícer Joan Sabater, doctor en drets, ferme per setanta sinch lliures y àpoca de quinse lliures comptans	LXXXV. lliures.
Lo reverent doctor Francesc Rovira, prevere, ferme per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans. Dix las pren per meytat ab Rafel Doménech, prevere ...	L. lliures.
Lo doctor Miquel Alegre, prevere, ferme per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
Miquel Puigventós, ferme per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
Jaume Ricart, sastre, ferme per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
Antoni Mercader, argenter, ferma per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
Jaume Martí, botiguer de telas, ferme per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.

Hierónym Lluçia ferme per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliuras comptans	XXV. lliures.
Steve Bascans, parayre, ferme per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
* Die 1 julii 1637 ex solvit Bescans, ideo ... *	
Miquel Boix, parayre, ferme per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
* Die 4 julii 1637 dictus Boix ex solvit 25 libr. *	
Francesch Carreres, sastre, ferme per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
* Die 8 may 1637 dictus Franciscus Carreres ex solvit 25 libr. numerando, ideo ... *	
Thomàs Mas, negociant, ferme per vint y sinch lliures y àpoca sinch lliures comptans	XXV. lliures.
* Die 15 aprilis 1637 dictus Mas ex solvit 25 libr. numerando ..., ideo ... de voluntate. *	
Miquel Ramon, parayre, ferme per vint y sinch lliures y àpoca de sinch lliures comptans	XXV. lliures.
Montserrat Major, tavarner, ferme per vint y sinch lliures y àpoca de sinch lliures comptans	XXV. lliures.
* Die 18 martii 1637 dictus Montserratus Major, ex solvit numerando 25 libr. numerando, ideo ... *	
Lo senyor miser Jaume Joseph Llebre, doctor en drets, ferma per sinquanta lliures y àpoca de deu lliures comptans	L. lliures.
Gabriel Quer, passamaner, ferme per sinquanta lliures y àpoca deu lliures comptans	L. lliures.
* Die 9 decembris 1637 ex solvit Quer 50 libr. numerando, ideo ... *	

E après, a deu dias del mes de noembre del sobredit any 1636, instant Jaume Vilarrosal, negociant ciutadà de Barcelona, procurador assert de dit Francesch Cabanyes ab promesa de rato, fonch intimat a don Henrich de Samenat, Rafel Maurici Planes, Barthomeu Monrràs, Pau Amat, Joan Mitjans, Francesch Riera, Joseph de Urrea, don Godofré de Robollo, Agustí Calvet, Miquel Llentisclà, Hierònim Feu, Pere Pau Marquet, Joan Fayos, Pere Dauder, Joan Pérez, Joan Steve, Mateu Vinyes, prevere; Joan Tapiolas, Pau Català, Joseph Planes, Joan Sans, Steve Llosas, mícer Joan Sabater, mossèn Francesch Rovira, prevere; Jaume

Ricart, Antoni Mercader y micer Jaume Joseph Liebre, altres dels asseguradors de dita seguretats, trobats respectivament en la llotja de la mar de la present ciutat, als quals és estat intimat y notificat pel Rafel Termens, scrivent jurat de mi lo notari avall scrit: com la sobredita barca fent dit viatge ab las mercaderias en ella carregadas, era estada presa de moros en las mars de Castella al exir de Cális, y que axí los intimava pèrdua de ditas mercaderias; a las quals cosas los dits asseguradors han respost que s'o tenian per intimat.

Aprés, a onse dias dels dits mes y any, instant dit procurador assert, és estat intimada dita pèrdua a Francesch Oller, Joseph Figuerola, Andreu Mir, micer Benet Ginebreda, Pere Dalmau, Onofre Massanes, Juan Gual, al doctor Miquel Alegre, Miquel Puigventós y Miquel Ramon, altres de dits asseguradors, respective trobats en dita llotja, los quals han respost que s'o tenian per intimat.

AHPB. Francisco Tries, leg. 20, lib. 3.º seg., años 1635-1644, fols. 26 v.-28 v., 42-42 v.

15

Barcelona, 1 septiembre 1636.

Seguro marítimo del buque y aparejos de una saetia para el proyectado viaje a las Islas Canarias.

Die lune, prima mensis septembris anno a Nativitate Domini MDC XXXVI.

Semblant seguretats de les altres ... és posada per Francesch Cabanyes, fill de Salvador, mercader, ciutadà de Barcelona, en nom seu propri e o de altres ..., en y sobre lo buch y arreus y millor aparato de la saetia o tartana anomenada "Sant Francisco de Paula", patronejada per Anthoni Fornaguera, de la vila de Arenys, o per Andreu Urgellés, de Vilanova de Sitjas o per altri qualsevol sia patronejada.

El comença lo temps de la present seguretats del dia, hora y punt que dita saetia o tartana s'és partida del port o moll de la present ciutat de Barcelona per a fer son viatge a las Islas de Canària, regne de Castella, e dura tostemps tro e quant dita saetia e o tartana serà arribada en dites Isles de Canària y estat en ellas, y serà de retorn, entrada per exida, al port o moll de la present ciutat de Barcelona y estat en ell per espai de vint y quatre oras aprés de llansada la primera àncora.

Podensen entremetre ...

Podent trastajar y fer qualsevol scalas axi voluntàries com forçadas ...
 Responder en cas de dany o pèrdua, ço que Déu no vulla, a dit Francesch Cabanyes o a qui per ell y serà o son poder tindrà.

Testes sunt Raphael Termens et Josephus Servera, scriptores Barcinone degentes.

A raó 20 per cent.

Bernat Fogueras, negociant de la vila de Mataró, ferma

per doscentas lliures y àpocha quaranta lliures comptans. CC. lliures.

* Die 30 aprilis 1637 ex solvit 70 libr. per banchum presentis civitatis et 30 libras per manus Magini Fogueres

Die 19 may 1637 ex solvit alias 100 libras numerando ... per manus dicto Fogueres ex pecuniis dicto Magini Fogueres ut dixit ... *

AHPB. Francisco Tries, leg. 20, lib. 3.º seg., años 1635-1644, fols. 29 v.-30.

16

Barcelona, 19 febrero 1638.

Seguro marítimo del transporte de mercancías desde Barcelona a las Islas Canarias.

Die .XVIII. mensis februarii anno a Nativitate Domine MDC. XXXVIII.

Semblant seguretats ... és posada per lo honorable Joseph Rubió, mercader, ciutadà de Barcelona, en nom seu propi e o de altres qui part o interés y tingan, en y sobre qualsevol sort de mercaderies de qualsevol género o spècie sien, les quals son stades carregades e o se han de carregar sobre la sagetia, que Déu fassa salva, anomenada "Nostra Senyora del Roser, Sant Francesch y sant Joan", de port de dos mil quintars, poch més o mancho, de la qual és patró Miquel Taxonera, de la vila de Arenys, axi sobre cuberta com sota cuberta, per portar y navegar de la plaija de la present ciutat a les Isles de Canària o a qualsevols de aquelles, tot ab una de dites isles, o tot ab altres, part ab una y part ab altres de dites isles; y en dites isles o qualsevol de aquelles, tornar a carregar qualsevol género de mercaderies, y carregades aquelles, consignar les dites mercaderies a qui les pòlisses de carregament aniran dirigidas.

Es estat pactat que lo dit patró Taxonera pugui y li sie lícit y permés anar en qualsevol de dites isles y allí descarregar tot ho part de dites mercaderies, y aquelles vendre a les parts que a ell li apareixerà, y tor-

nar a comprar altres mercaderies, o las que portarà baratar ab altres, y carregar aquelles ab la mateixa barcha y tornar aquelles a vendre, sent sempre asseguradors de les dites mercaderies los asseguradors avall scrits, fins y a tant que dit patró haurà acabat de vendre aquelles y serà arribat en dites isles y allí haurà carregades en dita barcha les mercaderies que li apareixerà, y després per torn serà tornat a la present ciutat y aquelles haurà descarregades en terra a bon salvament.

E més és pactat que no sie obligat dit assegurat en mostrar pòlisses de carregament, ni altre género de averiguatió, sino sols sie cregut de sa simple paraula.

E comensa ... lo risch y perill de la present seguretat, des del punt y hora que dites mercaderies seran stades carregades en dita satgetia.

E dura ... tot temps estant la dita satgetia carregant o descarregant, o en altra qualsevol manera, e o, anant navegant, fent qualsevols scales e o girades, axi voluntàries com forsofes, fins y a tant que dita satgetia axi en la exida sia junta en las ditas islas de Canària y descarregades les mercaderies en terra a bon salvament, com per lo retorn fins sie junta en la present ciutat y semblatment descarregades les mercaderies en terra a bon salvament.

Respondrer en cars de dany o pèrdua (lo que Déu no vulla) ha dit Joseph Rubió, sens haver de mostrar pòlisses de carregament, ni altre género de avariguatió.

Estant los asseguradors devall scrits a totes y qualsevol represalies, axi de francesos com altres, detenció de senyoria Vilafrancha de Nisse ...

Testes sunt Hyeronimus Badia et Jacobus Sayós, scriptores Barchinone.

A raó 19 per 100.

Primo don Henrrich Semmanat per cent ducats, ferme àpochà de denou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Ítem lo senyor Bernadí Granollachs, donsell, per sin- quanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Ítem Pere Monclar per cent ducats, ferma àpochà de denou ducats rebuts comptants. Dix lo pren per meytat ab Joseph Ça Font, notari de Barcelona	C. ducats.
Ítem Pere Dauder, corredor de orella, per cent ducats, ferma àpochà de denou ducats rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab don Godoffré Girón y de Ro- bolledo	C. ducats.

Item Pau Ferran, mercader, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Joan Pau Stella, carder, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats [y mitx] rebuts comptants ...	L. ducats.
Item Lluís Claresvalls per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Francesch Frexes, perayre, per cent ducats, ferma àpochà de denou ducats rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab mísser Joan Sabater	C. ducats.
Item Jaume Ricart, sastre, per cent ducats, ferma àpochà de denou ducats rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab Antoni Mercader, argenter	C. ducats.
Item Geroni Feu, mercader, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab Joan Sans, parayre	L. ducats.
Item Iò doctor Francesch Riera, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats [y mitx] rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab Pere Pau Marquet, botiguer de telas	L. ducats.
Item Joseph Figarola, negociant, per cent ducats, ferma àpochà de denou ducats rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab lo doctor Castelló	C. ducats.
Item Miquel Lentisclà, notari de Barcelona, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Pere Dalmau, sastre, per cent ducats, ferma àpochà de denou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Item Sever Gatuelles per cent ducats, ferma àpochà de denou ducats rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab Gabriel Gatuelles, passamaner	C. ducats.
Item Joan Fayós, corredor de orella, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item lo senyor Joseph de Orrea, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Joan de Iriarte, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item lo doctor Pau Benet Mas, per cent ducats, ferma àpochà de denou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Item lo doctor Diego Riu, per cinquanta ducats, ferma àpochà de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.

Item lo senyor Pau Amat, donsell, per cent ducats, ferma àpocha de denou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Item don Garau de Alemany per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Balthazar Gilbert, mercader, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Magí Vilamayor, mercader, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Joan Batista Valls, mercader, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Joan Gual, parayre, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Thomàs Bernuix, argenter, per cent ducats, ferma àpocha de denou ducats rebuts comptants. Dix los pren, ço és, un ters ab Geroni Bru, son company y lo restant per compte seu	C. ducats.
Item Carlos Bronsi, taverner, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab Joan Morera, passamaner	L. ducats.
Item Barthomeu Monrràs, ciutedà, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants. Dix los pren per compte del senyor Joseph Mora	L. ducats.
Item Joan Francisco Ordano, mercader genovés, per cent ducats, ferma àpocha de nou ducats rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab lo doctor Agustí Calvet...	C. ducats.
Item lo senyor don Pau de Ager, receptor del General de Catalunya, per cent ducats, ferma àpocha de denou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Item Joan Mijans, argenter, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Francisco Garau, per cent ducats, ferma àpocha de nou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Item mossén Felip Bosch, prevere, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comp- tants. Dix los pren per terç ab mossèn Joan Domè- nech y mossèn Jaume Balle	L. ducats.
Item lo doctor Agustí Calvet per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item lo doctor Jaume Joseph Llebra per cent ducats, ferma àpocha de denou ducats rebuts comptants ...	C. ducats.

Item lo doctor Rovira per sinquanta ducats, ferma àpoch cha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Jaume Garriga, negociant, per sinquanta ducats, ferma àpoch de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item lo senyor Galceran Nebot, per cent sinquanta ducats, ferma àpoch de vint y vuyt ducats y mitx rebuts comptants. Dix los pren per terç de Joseph Ximenes y Lluís Massart	CL. ducats.
Item Cebrià Torres, mercader, per sinquanta ducats, fer ma àpoch de nou ducats y mitx rebuts comptants ...	L. ducats.
Item lo senyor canonge Onoffre Ciurana per cent ducats, ferma àpoch de denou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Item Francesch Ferran, mercader, per sinquanta ducats, ferma àpoch de nou ducats e mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Jaume Magrinyà, mercader, per cent ducats, ferma àpoch de denou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Item Francesch Carreres, sastre, per sinquanta ducats, ferma àpoch de nou ducats e mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Francesch Oller, corredor de orella [per sinquanta ducats], ferma àpoch de nou ducats e mitx rebuts comptants	L. ducats.
Iterum don Henrrich Semmanat per sinquanta ducats, fer ma àpoch de nou ducats e mitx rebuts comptants ...	L. ducats.
Item Gabriel Quer, passamaner, per sinquanta ducats, ferma àpoch de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Salvi Rocafort, mercader, per sinquanta ducats, ferma àpoch de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item lo senyor Bernardo Esnachlin Garcés, per sinquan ta ducats, ferma àpoch de nou ducats e mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item lo doctor Rovira per sinquanta ducats, ferma àpo cha de nou ducats y mitx rebuts comptants. Dix las pren per meytat de mossèn Domènech	L. ducats.
Item Pere Rocha, mestre de cases, ciutedà de Barcelona, per sinquanta ducats, ferma àpoch de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item lo doctor Hyacinto Ballaster per sinquanta ducats, ferma àpoch de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Rafel Riera, candeler de sera, per sinquanta ducats, ferma àpoch de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.

Item lo senyor canonge Joan Buigues, per cent ducats, ferma àpocha de denou ducats rebuts comptants. Dix los pren per meytat ab Cebrià Picart, corredor de orella	C. ducats.
Item Jaume Martí, taverner, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Pau Lladó, taverner, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Iterum don Henrrich Semmanat per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants. Dix los pren per compte de don Joachim Carbonell, canonge de la seu	L. ducats.
Item Ambrosio Grossa, de Tarragona, per cent ducats, ferma àpocha de denou ducats rebuts comptants	C. ducats.
Item Francesch Puig, negociant, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats e mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Iterum Pere Pau Marquet, per vint y sinch ducats, ferma àpocha de sinc lliures quatorse sous rebudes comptants	XXV. ducats.
Iterum don Henrrich de Semmanat per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants. Dix los pren per compte de don Galceran Semmanat, canonge de la seu	L. ducats.
Item lo senyor Joan Ninot, ciutedà, per cent ducats, ferma àpocha de denou ducats rebuts comptants ...	C. ducats.
Item lo senyor Pelegro Berardo per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item mícer Onofre Vila, menor, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Onoffre Jorba, baxador, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Barthomeu Cathalà, abaixador y parayre, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item mícer Benet Ginebreda per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants	L. ducats.
Item Joseph Planes, parayre, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou lliures y mitja (<i>sic</i>) rebudes comptants.	L. ducats.
Item Pau Cathalà, corredor de orella, per sinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.

Item lo senyor Francesch Gombert per cinquanta ducats, ferma àpocha de nou ducats y mitx rebuts comptants.	L. ducats.
Item Benet Ginebreda, mercader, per cent ducats, ferma àpocha de denou ducats rebuts comptants	C. lliures.
Item lo senyor Lluís Mariner, apotecari, per cent lliures, ferma àpocha de denou lliures rebudes comptants ...	C. lliures.

AHPB. Juan Salines, leg. 15, lib. 2.º seguros, años 1636-1640.

Nota marginal: "Facta fides pro computo Josephi Mora et Joannis Martines".

Hoja suelta: "A 20 de febrer 1638 firmi seguretat a Joseph Rubió, de 50 ducats de Barcelona a las Canàrias, entrada per exida".

17

Barcelona, 23 febrero 1638.

Seguro marítimo del transporte de mercancías desde Barcelona a las Islas Canarias.

Die .XXIII. mensis februarii anno a Nativitate Domini MDC. XXXVIII.

Semblant seguretat ... és posada per lo patró Miquel Taxonera, de la vila de Arenys, en nom seu propi e o de altres qui part o interés y tingan, en y sobre qualsevol sort de mercaderies de qualsevol género o spècie sien, les quals son estades carregades e o se han de carregar sobre la satgetia anomenada "Nostra Senyora del Roser, Sant Francesch y Sant Joan", de port de dos mil quintars, poch més o mancho, de la qual és patró dit Miquel Taxonera, axí sobra cuberta com sota cuberta, per portar y navegar des de la plaija de la present ciutat ha les Isles de Canària, o a qualsevol de aquelles, tot ab una de dites isles, o tot ab altre part ab una y part ab altre de dites isles, y en dites isles o qualsevol de aquelles, tornar a carregar qualsevol género de mercaderies y carregades aquelles consignades dites mercaderies a qui les pòlisses de carregament aniran dirigides.

El és pactat que dit patró Miquel Taxonera pugui y li sie lícit y permés anar en qualsevol de dites isles y allí descarregar tot ho part de dites mercaderies, y aquelles vendre a les parts que a ell li apareixerà y tornar a comprar altres mercaderies, o les que portarà baratar ab altres, y carregar aquelles ab la mateixa barcha y tornar aquelles ha vendre, sent sempre asseguradors de les dites mercaderies los asseguradors avall scrits, fins y a tant que dit patró haurà acabat de vendre aquelles y serà

arribat en dites isles y allí haurà carregades en dita barcha les mercaderies que li apareixerà, y després per torn serà tornat a la present ciutat y aquelles haurà descarregades en terra a bon salvament.

El més és pactat que lo dit assegurat no sie tingut ni obligat en mostrar pòlisses de carregament, ni altre género de obligació, sinó sols sie cregut de sa simple paraula.

El comence ...

El dura ...

Respondrer en cars de dany o pèrdua (lo que Déu no vulle) ha dit patró Miquel Taxonera o qui son orde tindrà sens haver de mostrar pòlissa de carregament ni altre género de averiguatió.

Estant los asseguradors avall scrits, a totes y qualsevol represalies, axi de francesos com altres, detenció de senyoria Vilafrancha de Nissa ...

Testes sunt Hyeronimus Badia et Jacobus Sayós, scriptores Barchinone.

A raó 19 per 100.

Primo Gabriel Fornaguera, per cent lliures, ferma àpocha de denou lliures rebudes comptants. Dix les pren per meytat ab Joan Sat, taverner C. lliures.

Item Monserrat Mayor, taverner, per cent lliures, ferma àpocha de denou lliures rebudes comptants. Dix les pren per meytat ab Miquel Casanoves, taverner C. lliures.

AHPB. Juan Salines, leg. 15, lib. 2.º seguros, años 1636-1640.

18

Barcelona, 29 julio 1638.

Seguro marítimo del transporte de mercancías desde las Islas de la Madera, La Palma y otras Canarias a Barcelona.

Die .XXVIII. mensis julii anno a Nativitate Domini MDC.XXXVIII.

Semblant seguretats ... és posada per lo senyor Joseph Rubió, mercader, ciutedà de Barcelona, tant en nom seu propi e o de altres qui part o interés y tingan, en y sobre qualsevols sorts de mercaderies de qualsevol género o spècie sien, les quals son estades ya carregades e o se han de carregar en la Madera, La Palma y totes y qualsevols Isles de les Canàries, sobre la barcha, que Déu fasse salva, "Nostra Senyora del Roser, Sant Francesc y Sant Joan", de port de dos mil quintars, poch més o manco, de la qual és patró Miquel Taxonera, de la villa de Arenys, per portar y

navegar dites mercaderies desde dits llochs y isles y qualsevol d'elles, en la plaia o moll de la present ciutat, podent dit patró vendre y baratar dites mercaderies ab altres, en qualsevol parts, y carregarne de altres en dita barcha o lo diner prossehirà de les vendes de dites mercaderies; y no res menys puga fer qualsevols scales, axí voluntàries o forsofes, éssent los asseguradors avall escrits sempre asseguradors, fins y a tant dita barcha, ab dites mercaderies o diners, serà arribada a la present ciutat y aquelles haurà descarregades en terra a bon salvament.

La qual seguretat posa dit senyor Joseph Rubió, sens preiudici de la que té posada dit senyor Joseph Rubió sobre dita barcha, entrada ab exida, ab altre acte rebut en poder del notari avall scrit a 19 de febrer passat.

E comensa, ... lo risch y perill de la present seguretat des del punt y hora que dites mercaderies seran carregades en dita barca.

E dura ... tot temps estant la dita barca carregant o descarregant o en altra qualsevol manera, e o, anant navegant, fent qualsevol scales e o girades, axí voluntàries com forçoses, fins sia junta dita barca en la present ciutat y haurà descarregades les mercaderies en terra a bon salvament.

Respondrer en cas de dany o pçrdua, lo que Déu no vulle, al dit senyor Joseph Rubió, sens haver de amostrar pòlisses de carregament ni altre género de averiguatió, ni cost de dites mercaderies, ans vol sie cregut de sa simple paraula.

Estant los asseguradors avall escrits a totes represalies, axi de francesos, com altres justes o iniustes que sien detenció de senyoria Vilafrancha de Nisa ...

Testes sunt Jacobus Sayós et Reymundus Texidor, scriptores Barcinone.

A raó 12 per 100.

Primo, lo senyor Pau Amat, cavaller, per cent lliures, ferma
 àpocha de dotse lliures rebudes comptants C. lliures.

AHPB. Juan Salines, leg. 15, lib. 2.º seguros, años 1636-1640.

Nota marginal: "Facta fides pro computo magnifici Josephi Mora et Joannis Martini".

19

Barcelona, 25 octubre 1638.

Seguro marítimo del transporte de mercancías desde las Islas de la Madera, La Palma y otras Canarias a Barcelona.

Dicto die .XXV. mensis octobris anno a Nativitate Domini MDC. XXXVIII.

Semblant seguretat ... és posada per lo honorable Joseph Rubió, mercader, ciutadà de Barcelona (continuant altre seguretat posada per dit Rubió, en poder del notari avall scrit a vint y nou de juliol prop passat) tant en nom seu propi e o de altres qui part o interés y tingan, en y sobre qualsevol sort de mercaderies de qualsevol género o spècie sien, les quals son estades carregades e o se han de carregar en la Madera, en La Palma y totes y qualsevol isles de les Canàries, sobre la barcha, que Déu fasse salva, anomenada "Nostra Senyora del Roser, Sant Francesch y Sant Joan", de port de dos mil quintars poch més o manco, de la qual és patró Miquel Taxonera, de la vila de Arenys, per portar y navegar dites mercaderies desde dites isles y de qualsevols d'elles a la plaija o moll de la present ciutat, podent dit patró vendre y baratar dites mercaderies ab altres en qualsevols parts y carregarne de altres en dita barcha, o lo diner prossehirà de les vendes de dites mercaderies; y no res menys que puga fer en dit viatge qualsevols scales, axí voluntàries com forçoses, éssent los asseguradors avall scrits sempre asseguradors, fins y a tant dita barcha ab dites mercaderies o diners serà arribada a la present ciutat, y aquelles haurà descarregades en terra a bon salvament.

La qual seguretat posa dit Rubió, sens preiudici de la que té posada sobre dita barcha de entrada ab exida, ab acte rebut en poder del notari avall scrit a .XVIII. de febrer prop passat.

E comensa ... lo risch y perill de la present seguretat, des del punt y hora que dites mercaderies seran carregades en dita barca.

E dura ... tot temps estant la dita barcha carregant o descarregant, e o, anant navegant, fents qualsevols scales e o girades axí voluntàries com forçoses, fins y a tant que dita barca sia junta en la present ciutat y haurà descarregades les mercaderies en terra a bon salvament.

Respondrer en cars de dany o pèrdua, ço que Déu no vulle, ha dit Joseph Rubió sens haver de mostrar pòlisses de carregament ni cost de dites mercaderies ni altre género de averiguatió, ans vol sie cregut de sa simple sola paraula.

Estant los asseguradors avall scrits a totes y qualsevol represalies axi de francesos com altres, detenció de senyoria Vilafrancha de Nissa ...
 Testes sunt Bernardus Mascort et Jacobus Sayós, scriptores Bar-chinone.

A raó 12 per 100.

Primo don Henrric Semmanat per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item lo senyor don Godofré Girón y de Robollo, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item lo senyor don Pau de Ager per cent lliures, ferma àpocha de dotse lliures rebudes de comptants	C. lliures.
Item Pau Ferran, mercader, per cent lliures, ferma àpocha de dotse lliures rebudes de comptants	C. lliures.
Item Pere Monclar, mercader, per cent lliures, ferma àpocha de dotse lliures rebudes de comptants. Dix les pren per meytat ab Joseph Ça Font, notari de Barcelona...	C. lliures.
Item lo senyor Antoni Muxiga, cavaller, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants.	L. lliures.
Item Salvi Rochafort, mercader, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item Rafel Matalí, mercader, per cent lliures, ferma àpocha de dotse lliures rebudes de comptants	C. lliures.
Item Barthomeu Monrràs, ciutedà, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants ...	L. lliures.
Item mossèn Joan Domènech per cent lliures, ferma àpocha de dotse lliures rebudes de comptants. Dix les pren per meytat ab lo doctor Francesc Rovira	C. lliures.
Item lo doctor Agustí Calvet per cent lliures, ferma àpocha de dotse lliures rebudes de comptants	C. lliures.
Item Francesc Frexes, parayre, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants. Dix les pren per meytat ab micer Joan Sabater	L. lliures.
Item Joan Gual, parayre, per vint y sinch lliures, ferma àpocha de tres lliures rebudes de comptants	XXV. lliures.
Item Miquel Lentisclà, notari de Barcelona, per vint y sinch lliures, ferma àpocha de tres lliures rebudes de comptants	XXV. lliures.
Item Joseph Figarola, negociant, per cent lliures, ferma	

àpocha de dotse lliures, rebudes de comptants. Dix les pren per meytat ab lo doctor Martí	C. lliures.
Item Pere Vilasecha, velluter, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item Joan Mandosa, velluter, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item Joan Mijans, argenter, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item Pere Dauder, corredor de orella, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item Climent Galceran, mercader, per sinquanta lliures, ferma àpochà de sis lliures rebudes de comptants ...	L. lliures.
Item Joan Vilasecha, velluter, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants ...	L. lliures.
Item misser Joan Sabater, per vint y sinch lliures, ferma àpocha de tres lliures rebudes de comptants	XXV. lliures.
Item lo senyor Bernardí Granollachs, donsell, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item lo senyor canonge Honoffre Ciurana, per sinquanta lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes de comptants	L. lliures.
Item Pere Bonadona per doscentas lliures, ferma àpoca de vint y quatre lliures rebudes comptants	CC. lliures.
Item Hieroni Feu, mercader, per vint y sinch lliures, ferma àpoca de tres lliures rebudes comptants	XXV. lliures.
Item Gabriel Gatuelles, passamaner, per sinquanta lliures, ferma àpoca de tres lliures rebudes comptants	L. lliures.
Item Tomás Mas, negociant, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliures rebudas comptants	L. lliures.
Item Gabriel Quer, passamaner, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item lo senyor Rafel Serdà, cavaller, per cent lliures, ferma àpoca de dotse lliuras rebudas comptants	C. lliures.
Item Tomás Bernuix, per sinquanta lliuras, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Joseph Nuvial, mercader, per cent lliures, ferma àpocha de dotse lliures rebudas comptants	C. lliures.

Item Juan Fayós, corredor de orella, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliures rebudes comptants	L. lliures.
Item Juan Casis, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Pelegro Berardo y per ell Juan Domingo Santa Agata, per cent lliures, ferma àpoca de dotse lliures rebudes comptants	C. lliures.
Item Antoni Roig, mercader, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliures rebudas comptants	L. lliures.
Item Benet Ginebreda per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Pere Pau Marquet per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item lo senyor Joan Soler, donsell, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Bernardo Naclin Garcés, per cent lliures, ferma àpoca de dotse lliuras rebudas comptants	C. lliures.
Item Mathia Melich, per cent lliures, ferma àpoca de dotse lliures rebudas comptants	C. lliures.
Item lo doctor Francesc Riera, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item lo senyor Bernardi Granollachs, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants ...	L. lliures.
Item Miquel Puigventós per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliures rebudas comptants	L. lliures.
Item Magí Vilamajor, mercader, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliures rebudas comptants	L. lliures.
Item Baltasar Gilbert, mercader, per cent lliures, ferma àpoca de dotse lliures rebudas comptants	C. lliures.
Item don Henrrich Sammanat, per meytat ab Raphel Maurici Planes, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item mossén Felip Bosch, per meytat ab lo doctor Francesch Rovira, per cent lliures, ferma àpoca de dotse lliures rebudes comptants	C. lliures.
Item Cebrià Torra, per sinquanta lliuras, ferma àpoca de sis lliures rebudes comptants	L. lliures.
Item Baltasar Oriol, per sinquanta lliuras, ferma àpoca de sis lliures rebudes comptants	L. lliures.

Item lo doctor Hiacinto Ballester, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Onofre Massanes, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Rafael Riera, candaler de cera, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Jaume Magrinyà, per sinquanta lliuras, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Barthomeu Monrràs, dix les pren per compte del senyor Joseph Mora, conceller en lo any present, per sinquanta lliuras, ferma àpoca de sis lliures rebudas comptants	L. lliures.
Item Juan de Yriarte per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item Francesch Melchior, velluter, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliures rebudes comptants	L. lliures.
Item Onofre Colomines per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliuras rebudas comptants	L. lliures.
Item March Colomer, sparter, per sinquanta lliures, ferma àpoca de sis lliures rebudes comptants	L. lliures.

Nota marginal: "Facta fide pro computo magnifici Josephi Mora et Joannis Martin".

AHPB. Juan Salines, leg. 15, lib. 2.º seguros, años 1636-1640.

INDICE ONOMASTICO

(Las cifras arábicas corresponden al número del documento.)

AGER, PABLO DE, receptor del General de Cataluña: 16, 19.	AMAT, PABLO, doncel: 16, 18.
AGUILAR, BARTOLOMÉ, mercader de Barcelona: 3.	ANTICH, PEDRO, sombrerero: 14.
ALDEBÓ, BARTOLOMÉ, cintero: 9.	ARMANT, RAFAEL: 5.
ALEGRE, MIGUEL, presbítero: 14.	BADÍA, JERÓNIMO, escribano de Barcelona: 16, 17.
ALEMANY, GERARDO: 16.	BALLE, JAIME.—V. BATLLE, JAIME.
AMAT, JUAN GERARDO, mercader de Barcelona: 1.	BALLE, RAMÓN.—V. BATLLE, RAMÓN.
	BALLESTER, GABRIEL: 5, 6.

- BALLESTER, JACINTO, doctor: 16, 19.
 BARCELÓ, JUAN: 14.
 BASCANS, ESTEBAN. — V. BESCANS, ESTEBAN.
 BATLLE, JAIME: 16.
 BATLLE, RAMÓN, notario de Barcelona: 14.
 BAYLET, RAMÓN: 11, 12.
 BELLOCH, PEDRO: 5, 6.
 BERARDO, PELEGRO: 16, 19.
 BERNUIX, TOMÁS, platero: 16, 19.
 BESCANS, ESTEBAN, pelaire: 14.
 BLANCH, FRANCISCO ALEJO, escribano de Barcelona: 13.
 BOIGUES, JUAN, canónigo: 16.
 BOIX, MIGUEL, pelaire: 14.
 BOIXEDA, JUAN, pelaire: 14.
 BOLET, JUAN, cambiador: 9.
 BONADONA, PEDRO: 19.
 BONAVALLA, SIMÓN DE: 5.
 BORSO, BARTOLOMÉ (MENOR), capitán de nave: 10.
 BOSCH, FELIPE, presbítero: 16, 19.
 BOSCH, FRANCISCO, zapatero: 14.
 BRISAL, JUAN, mercader de Barcelona: 6, 7.
 BRONSI, CARLOS, tabernero: 16.
 BRU, JERÓNIMO: 16.
 BUSQUETS, JAIME: 10.
 CABANYES, FRANCISCO: 14, 15.
 CABANYES, SALVADOR, mercader de Barcelona: 14, 15.
 ÇA-FONT, JOSÉ, notario de Barcelona: 13, 16, 19.
 CALVET, AGUSTÍN, doctor: 16, 19.
 CAMPETS, BERNARDO: 5.
 CANYELLES, ANTONIO, sombrerero: 14.
 CANYELLES, JUAN JERÓNIMO, notario de Barcelona: 3-8.
 CARALPS, JAIME, mercader de Barcelona: 11, 12.
 CARBONELL, JOAQUÍN, canónigo: 16.
 CARRERES, FRANCISCO, sastre: 14, 16.
 CASADEMUNT, JAIME, mercader catalán residente en Canarias: 9.
 CASAFRANCA, JAIME: 10.
 CASALS, JUAN: 19.
 CASANOVES, MIGUEL, tabernero: 17.
 CASSADOR, GABRIEL: 6.
 CASTELLÓ, doctor: 16.
 CATALÀ, BARTOLOMÉ, tundidor y pelaire: 16.
 CATALÀ, PABLO, corredor de oreja: 14, 16.
 CATALINA, esclava canaria: 1.
 CERDÀ, JUAN RAFAEL, mercader de Barcelona: 7.
 CERDÀ, RAFAEL: 19.
 CERVERA, JOSÉ, escribano de Barcelona: 14, 15.
 CIURANA, ONOFRE, canónigo: 16, 19.
 CLARESVALLS, LUIS: 16.
 CLARET, PEDRO, mercader de Barcelona, residente en Cádiz: 8.
 CODINA, JAIME, mercader catalán residente en Canarias: 9.
 COLOMER, MARCOS, espartero: 14, 19.
 COLOMINES, ONOFRE: 14.
 COLL, ANTICO: 5.
 COLL, PEDRO, calcetero catalán de Barcelona: 4.
 COLL, VICENTE, catalán de Barcelona: 4.
 COLL, VICENTE, corredor de oreja: 5.
 COMPANYY: 10.
 COROMINES, JERÓNIMO: 5.
 COROMINES, NICOLÁS: 5.
 COSSES, ESTEBAN: 14.
 COSTA, MONTSERRATE, pelaire de Tarrasa: 14.
 DALMAU, PEDRO, sastre: 16.
 DALMAU, PEDRO, verguero de los diputados de la Generalidad: 14.
 DAUDER, PEDRO, corredor de oreja: 14, 16, 19.
 DOMÈNECH, JUAN: 16, 19.

- DOMÉNECH, RAFAEL, presbítero: 14.
 DÍAZ TÁNCO DE FREGENAL, VASCO, bachiller en artes del reino de Castilla: 8.
- ESNACHLIN GARCÉS, BERNARDO.—Véase NACLIN GARCÉS, BERNARDO.
- ESTALELLA, FRANCISCO, sombrerero: 9.
 ESTAPER, FRANCISCO: 5.
 ESTELLA, JUAN PABLO: 16.
 ESTEVE, JUAN: 14.
- FÁBREGUES, FRANCISCO: 10.
 FÁBREGUES, MIGUEL MONTSERRATE: 10.
 FAYÓS, JUAN, corredor de oreja: 14, 16, 19.
 FERRÁN, FRANCISCO, mercader: 14.
 FERRÁN, JUAN: 11, 12.
 FERRÁN, MIGUEL: 5.
 FERRÁN, PABLO, mercader: 19, 13, 16.
 FERRÁN, PEDRO PABLO, mercader: 10, 13, 16, 19.
 FERRER, MIGUEL, panadero: 5.
 FERRER, PEDRO, escribano de Barcelona: 13.
 FEU, JERÓNIMO, mercader: 14, 16, 19.
 FIGUEROLA, JOSÉ, negociante: 16, 19.
 FLUVIÁ, BERNARDO: 5.
 FOGUERES, BERNARDO, negociante de Mataró: 15.
- FOIXÁ, JUAN PEDRO: 9.
 FOLCRÁS, JUAN PABLO, de Cervera: 13.
 FOLQUÉS, BARTOLOMÉ: 10.
 FONT, JUAN, mercader de Barcelona: 7.
 FONT, RAFAEL, mercader de Barcelona: 2.
 FONT ALIAS PUIGRODÓ, ANTICO, mercader de la Isla de Gran Canaria: 7.
 FORNAGUERA, ANTONIO, patrón de nave de Arenys: 14, 15.
 FORNAGUERA, GABRIEL: 17.
 FREIXENS, JAIME, capuchero: 14, 15.
- FREIXES, FRANCISCO: 16, 19.
 FRÍGOLA, PEDRO MARTÍN: 10.
 FUENTES, JAIME: 10.
- GALCERÁN, CLEMENTE, mercader: 19.
 GALÍ, JERÓNIMO, de Nueva España: 12.
 GARAU, FRANCISCO: 16.
 GARAU, JOSÉ: 10.
 GARRIGA, JAIME, negociante: 16.
 GATUELLES, BARTOLOMÉ, de Santo Domingo: 11, 12.
 GATUELLES, GABRIEL, pasamanero: 16, 19.
 GENSANA, BARTOLOMÉ, de Santo Domingo: 11, 12.
 GILBERT, BALTASAR, mercader: 16, 19.
 GINEBREDÁ, BENITO, micer: 14.
 GINEBREDÁ, BENITO, mercader: 16, 19.
 GIRÓN Y DE REBOLLEDO, GODOFREDO: 14, 16, 19.
 GOMBERT, FRANCISCO: 16.
 GOMERA, Conde de la. V. PERZA, Guillén.
 GRANOLLACHS, BERNARDINO, doncel: 16, 19.
 GROSSA, AMBROSIO, de Tarragona: 16.
 GUAL, JUAN, pelaire: 14, 16, 19.
 GUALBES, JUAN DE: 5.
 GUALBES, MIGUEL DE: 6.
 GUERRA, HERNANDO, patrón de nave: 13.
- IRIARTE, JUAN DE: 16, 19.
- JORBA, ONOFRE, tundidor: 16.
 JORDÁ, JERÓNIMO, boticario: 14.
 JUAN, SAN: 16-19.
 JUSTINIANO, ARNALDO, notario de la Isla de Tenerife: 7.
- LENTISCLÁ, MIGUEL, notario de Barcelona: 14, 16, 19.
 LLUNELL, MIGUEL. — V. LLUNELL, MIGUEL.

- LLEBRA, JAIME JOSÉ, doctor en derechos: 14, 16.
 LLEDÓ, PABLO, tabernero: 16.
 LLEUGER, ANTONIO, sastre: 14.
 LLIULA, JAIME, maestro: 6.
 LLOREDA, JOSÉ: 14.
 LLORÉNS, JUAN: 10.
 LLUCIÁ, JERÓNIMO: 14.
 LLUNELL, MIGUEL, peletero de Barcelona: 10.
- MACIP, ANTONIO: 10.
 MADUXER, MIGUEL: 10.
 MAGRINYÁ, JAIME, mercader: 14, 16, 19.
 MAJOR, ANTONIO, genovés: 6.
 MAJOR, MONTSERRATE, tabernero: 14, 17.
 MANDOSA, JUAN, terciopelero: 19.
 MARÍA, esclava canaria: 2.
 MARINER, LUIS, boticario: 16.
 MARQUET, PEDRO PABLO, tendero de telas: 13, 14, 16, 19.
 MARRULL, MIGUEL, escribano de Barcelona: 7.
 MARTÍ, doctor: 19.
 MARTÍ, JAIME, tabernero: 16.
 MARTÍ, JAIME, tendero de telas: 14.
 MARTÍ, JUAN: 18, 19.
 MARTÍNEZ, JUAN: 16.
 MAS, PABLO BENITO, doctor: 16.
 MAS, TOMÁS, negociante: 14, 19.
 MASCORT, BERNARDO, escribano de Barcelona: 19.
 MASSANES, ONOFRE, mercader: 14, 19.
 MASSAR, LUIS: 16.
 MATALI, RAFAEL, mercader: 19.
 MELCHIOR, FRANCISCO, terciopelero: 19.
 MELICH, MATÍAS: 19.
 MERCADER, ANTONIO, platero: 14, 16.
 MIR, ANDRÉS, sombrerero: 14.
 MIR, FRANCISCO: 10.
- MIR, LUIS: 5.
 MITJANS, JUAN, platero: 16, 19.
 MOLINER, JUAN, mercader de Barcelona: 1.
 MOLNER, NICOLÁS, notario de Barcelona: 11, 12.
 MONCLAR, PABLO: 16.
 MONCLAR, PEDRO, mercader: 13, 19.
 MONI, JAIME, patrón de carabela: 6.
 MONRÁS, BARTOLOMÉ: 13, 16, 19.
 MONTMANY, JUAN, mereader de Barcelona: 1.
 MONTSERRAT, ANTONIO: 10.
 MONTSERRAT, MARÍA DE, Virgen: 4.
 MORA, JOSÉ, conceller de Barcelona: 16, 18, 19.
 MORERA, JUAN, pasamanero: 16.
 MULNELL, FRANCISCO, notario de Barcelona: 9.
 MUXICA, ANTONIO, caballero: 19.
- NACLIN GARCÉS, BERNARDO: 16, 19.
 NADAL, JUAN: 5.
 NAVARRO, JUAN, calcetero de Barcelona: 10.
 NEBOT, FRANCISCO: 13.
 NEBOT, GALCERÁN, ciudadano honrado de Barcelona: 13, 16.
 NINOT, JUAN: 16.
 "Nuestra Señora del Rosario": 16-19
 NUVIAL, JOSÉ, mercader: 19.
- OLIVA, BENITO, mercader de Barcelona: 2.
 OLLER, FRANCISCO, corredor de oreja: 16.
 ORDANO, JUAN FRANCISCO, mercader genovés: 16.
 ORIOL, BALTASAR: 19.
 ORREA, JOSÉ DE.—V. URREA, JOSÉ DE.
- PALAU, ANTONIO: 10.
 PALAU, FRANCISCO: 11.
 PEDRALBES, mercader de Barcelona: 4.
 PEDRALBES, JERÓNIMO: 11.

- PEDRALBES, JERÓNIMO, de la Isla de Santo Domingo: 12.
- PERAZA, Guillén; Conde de la Gomera: 8.
- PÉREZ, FRANCISCO JERÓNIMO: 3.
- PÉREZ, JUAN, nuncio de la Santa Inquisición: 14.
- PERICÁS, JAIME, mercader menorquín estante en las Ferias de Castilla: 11, 12.
- PERIS, JOAQUÍN, de Sevilla: 11, 12.
- PICART, CIPRIANO, corredor de oreja: 16.
- PINTOR, PEDRO: 10.
- PLA DE CADELL, FRANCISCO: 13.
- PLANES, JAIME, mercader catalán de Barcelona: 4.
- PLANES, JOSÉ, pelaire: 14, 16.
- PLANES, RAFAEL MAURICIO: 13, 19.
- PONS, BENITO: 3.
- PONSICH, FRANCISCO: 14.
- PORCIÁ, JOSÉ, corredor de oreja de Barcelona: 13, 14.
- PORTA, SIMEÓN, escribano de Barcelona: 3, 4.
- PORTELLA, JUAN: 10.
- PRATS, GABRIEL, mercader de Barcelona: 1.
- PRECO, DIEGO [Diego PRIETO MELIÁN], de la Gomera: 8.
- PULASOLA, JUAN DE: 6.
- PUIG, FRANCISCO: 14, 16.
- PUIGJANER, BALTASAR, notario de Barcelona: 10.
- PUIGJANER, DAMIÁN: 10.
- PUIGJANER, PABLO: 6, 9.
- PUIGRODÓ, ANTICO FONT ALIAS.—Véase FONT ALIAS PUIGRODÓ, ANTICO.
- PUIGVENTÓS, MIGUEL: 14, 19.
- QUER, GABRIEL, pasamanero: 14, 16, 19.
- QUINGLES, SALVADOR, sastre: 14.
- RAMÓN, MIGUEL, pelaire: 14.
- REBOLLEDO, GODOFREDO.—V. GIRÓN DE REBOLLEDO, GODOFREDO.
- RIALPE, GASPAS, de Sevilla: 13.
- RICART, JAIME, sastre: 14, 16.
- RIERA, FRANCISCO, doctor: 16, 19.
- RIERA, RAFAEL, candelero de cera: 16, 19.
- RÍU, DIEGO, doctor: 16.
- ROCA, PEDRO, maestro de casas de Barcelona: 16.
- ROCAFORT, SALVIO, mercader: 16, 19.
- ROIG, ANTONIO, menor: 14.
- ROIG, ANTONIO, mercader: 19.
- ROQUETA, ANTONIO, pelaire: 3.
- ROQUETA, JUAN, pelaire de Cádiz: 3.
- ROSARIO, NUESTRA SEÑORA DEL.—Véase "Nuestra Señora del Rosario".
- ROSSELLÓ, MIGUEL: 6.
- ROVIRA, FRANCISCO, presbítero y doctor: 14, 16, 19.
- RUBIÓ, CRISTÓBAL: 10.
- RUBIÓ, JOSÉ, mercader de Barcelona: 16, 18, 19.
- SABATER, JUAN, mícer: 14, 19.
- SABET, BERNARDINO: 5.
- SADURNÍ, ANTONIO, mercader de Barcelona: 7.
- SALA, JERÓNIMO: 6.
- SALINES, JUAN, notario de Barcelona: 16-19.
- SALVANY, GUILLERMO: 5, 6.
- SANCHO, BERNARDO: 5.
- "San Francisco": 16-19.
- "San Francisco de Paula": 14, 15.
- "San Juan": 16-19.
- SANGLES, BERNARDO, cambiador: 5.
- SANS, JUAN: 8.
- SANS, JUAN, mercader catalán residente en Canarias: 9.
- SANS, JUAN, pelaire: 14, 16.
- SANTA AGATA, JUAN DOMINGO: 19.
- SANTA FE, JALME DE, de la Isla de Tenerife: 7.

- SANXES, BALTASAR, de Nueva España: 12.
- SARRÀ, ANTONIO: 5, 6.
- SAT, JUAN, tabernero: 17.
- SAYÓS, JAIME, escribano de Barcelona: 16-19.
- SENTMENAT, ENRIQUE DE.—V. SENTMENAT Y DE LANUZA, ENRIQUE DE.
- SENTMENAT, GALCERÁN DE, canónigo: 16.
- SENTMENAT Y DE LANUZA, ENRIQUE DE: 13, 16, 19.
- SERDÀ, RAFAEL.—V. CERDÀ, RAFAEL.
- SERVERA, JOSÉ.—V. CERVERA, JOSÉ.
- SIMEÓN, JAIME, mercader de Barcelona: 7.
- SOLER, JUAN, doncel: 19.
- STADELLA, FRANCISCO.—V. ESTADELLA, FRANCISCO.
- STAPER, FRANCISCO. — V. ESTAPER, FRANCISCO.
- STELLA, JUAN PABLO. — V. ESTELLA, JUAN PABLO.
- STEVE, JUAN.—V. ESTEVE, JUAN.
- TANCO, VASCO.—V. DÍAZ TANCO, VASCO.
- TAPIOLES, JUAN: 14.
- TARAFÀ, MIGUEL JAIME: 6, 9.
- TARRAGONA, JUAN, corredor de oreja: 9.
- TAXONERA, MIGUEL, patrón de saetia de Arenys: 16-19.
- TEIXIDOR, RAMÓN, escribano de Barcelona: 18.
- TERMENS, RAFAEL, escribano de Barcelona: 14, 15.
- TORRELLA, JAIME, mercader: 10.
- TORRES, CIPRIANO, mercader: 16, 19.
- TORRES, RAMÓN: 13.
- TRÉS, FRANCISCO, notario de Barcelona: 13, 14, 15.
- TRITER, PEDRO, notario de Barcelona: 1, 2.
- URGELLÉS, ANDRÉS DE, patrón de barco de Vilanova de Sitges: 14, 15.
- URREA, JOSÉ DE: 14, 16.
- VALLERS, TOMÁS, notario de Barcelona: 10.
- VALLS, JAIME, carpintero de Barcelona: 2.
- VALLS, JUAN BAUTISTA, mercader: 14, 16.
- VENDRELL, JUAN, de Cádiz: 11, 12.
- VERNIGAL, PEDRO: 3.
- VILA, JUAN, mercader de Barcelona: 2.
- VILA, ONOFRE, mercader: 16.
- VILAMAJOR, MAGÍN, mercader: 16, 19.
- VILARIX, GASPÀR, de Nueva España: 12.
- VILARROSAL, JAIME, negociante: 14.
- VILASECA, JUAN, terciopelero: 19.
- VILLAR, MATÍAS, ciudadano honrado de Barcelona: 13.
- VINYES, MATEO, presbítero-beneficiado de Santa María del Pino: 14.
- XANXO, BERNARDO, de Perpinyá: 6.
- XIFRE, FRANCISCO: 9.
- XIMENES, JOSÉ: 16.
- YRIARTE, JUAN DE. — Véase IRIARTE, JUAN DE.

INDICE TOPONIMICO

- ARENYS, Villa de: 14-18.
- BARCELONA: 1-19. Archivo Histórico de Protocolos de: 1-19. Puerto o muelle de: 14. Tabla de Cambio o de Comunes Depósitos: 1.
- CÁDIZ: 3, 5, 8, 9, 11, 12, 14.
- CALIS.—V. CÁDIZ.
- CANARIA.—V. CANARIAS y GRAN CANARIA.
- CANARIAS, Diócesis de: 7.
- CANARIAS, Islas: 1, 2, 9, 14-19.
- CASTILLA, Ferias de: 11, 12. Mares de: 14. Reino de: 8, 14, 15.
- CATALUÑA, General de: 16.
- CIVITA VETXA.—V. CIVITAVECCHIA.
- CIVITAVECCHIA: 6.
- CUBA, Isla de: 4.
- FREGENAL, del reino de Castilla: 8.
- GRAN CANARIA: 6, 9.
- GOMERA: 8.
- HABANA, Isla de la: 13.
- INDIAS: 4, 5, 13.
- INDIAS DE NUEVA ESPAÑA.—V. INDIAS.
- INDIAS DEL MAR OCEANO.—V. INDIAS.
- LA PALMA: 18, 19.
- LAVANA.—V. HABANA, LA.
- MADERA, Isla de la: 18, 19.
- MÁLAGA: 9.
- MAR OCEANO, INDIAS DEL: 4.
- MATARÓ, Villa de: 15.
- MENORCA: 11, 12.
- NIZA: 16-19.
- NUEVA ESPAÑA: 12, 13.
- PALMA, LA.—V. LA PALMA.
- PERPINYÁ: 5, 6.
- SAN JUAN, Islas de: 4.
- SAN JUAN DE ULÚA, de las Indias de Nueva España: 13.
- SANTO DOMINGO, Isla de: 4, 5, 10-12.
- SEVILLA: 5, 10-13.
- SITGES: 14-15.
- SOLOA, Isla de: 4.
- TARRAGONA: 16.
- TENERIFE, Isla de: 3, 7.
- TIERRA FIRME: 4.
- VERACRUZ: 13.
- VILAFRANCA DE NIZA: 16-19.
- VILANOVA DE SITGES: 14, 15.
- YUCATÁN, Isla o Provincia de: 4.